

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik III.

V Ljubljani, avgusta 1886.

8. zvezek.

Sedma nedelja po binkoštih.

I. Nasledki dobre pa slabe obhoje z ljudmi.

Vsako dobro drevo rodi dober sad,
malopridno drevo pa rodi malopriden sad.
Mat. 7, 17.

Vidna narava je bogata lepih in podučnih primer in podob, ki kažejo človeku, kako lahko dospé k svojemu večnemu namenu. Tega nas opomni razun mnogo drugih prilik sv. pisma tudi današnji sv. evangelij. Naš Zveličar nam predočuje drevo z njegovim sadom kot podobo dobrega ali pa hudobnega človeka. Dobro drevo lahko spoznamo na njegovem dobrem, okusnem sadji; malopridno drevo pa na trpkem, slabem sadji, po katerem človek nič rad ne sega in če ga okusi, koj od sebe vrže. Človek, ki tudi raste in se razvija kakor drevo pod milim nebom, si mora prizadevati, da bo bogato obrodil dobrega sadú za nebeško kraljestvo, t. j. lepih čednost, ki imajo plačilo večnega življenja. Kakor raste na zemlji veliko dreves pomešano, da jih na prvi pogled ne moremo med dobre ali slabe šteti; tako živi tudi veliko ljudi na svetu, o katerih ne moremo koj vedeti, kacega duha da so. Znamenje, po katerem se morejo dobri od hudobnih razločiti, pové Zveličar rekoč: *Po njih sadu jih bote spoznali*, t. j. po njih govorjenji, obnašanji in dejanji.

Človek rad sega po dobrem, okusnem sadu ter se ž njim pokrepčuje; ne mara pa za slabo sadje in se ga prav rad znebi. To pa, glejte kristijani, bi moralo tudi v duhovnem obziru veljati. Iskati bi morali dobrih dreves, pod katerih senco se dobro počutite, iskati dobrih ljudi, katerih obhoja človeku koristi; ogibati se pa malopridnih dreves — slabih ljudi, ker obhoja z njimi škoduje. Da je temu res

tako, se hočemo danes prepričati. V ta namen vam dokažem: a) Obhoja s hudobnimi ljudmi škoduje, b) obhoja z dobrimi pa koristi.

I.

Človeško življenje je družbinsko; vsak si poišče človeka, s katerim rad občuje. Ker je dolžnost, da drug drugemu pomaga, in sleherni drugega pomoči potrebuje, je Bog tako vraval, da ljudje skupno prebivajo in eden na drugega vplivajo. To pa se zgodi na dvojni način: ali v dobrem ali pa v slabem pomenu; z lepimi zgledi drug drugega močno spodbujajo k dobremu, pa tudi z napačnim vedenjem zapeljujejo k hudemu.

Kdo bi toraj dvomil, da obhoja s hudobnimi ljudmi škoduje? Saj nam to resnico spričuje

a) sv. pismo. Modri Sirah (3, 27.) uči: *Kdor nevarnost ljubi, bo v njej poginil. Kdor se dotakne smole, se ž njo umaže; in kdor se peča s prevzetnežem, se bo prevzetnosti navzel.* (13, 1.) *Z neumnežem ne hodi. Vari se ga, da ne boš težave imel, in da ne boš omadežan z njegovim grehom.* (22, 14.)

Kdo se bo čudil zapeljanju k hudemu zbog obhoje z brezbožneži? Ali ne najde hudobnež poslušnih ušes med ljudmi? Ali ne najde posnemovalcev zato, ker se hudo naši spačeni natori sladko in prijetno dozdeva? Ali ljudje hudega, katero vidijo pri bližnjem, ne storijo rajše, kakor pa dobro, ker se jim ložje dozdeva? Čednost pa, ki se težja zdi, najde manj posnemovalcev in se po obhoji s hudobnimi rada prevrže v nasprotno pregreho.

Dokaze za to resnico imamo v mnogih zgledih sv. pisma. Le ozrimo se na judovsko ljudstvo! Dokler ni prišlo v dotiko z malikovalskimi narodi, je ohranilo svojo vero ter služilo pravemu Bogu; kakor se je pa jelo z njimi bolj družiti in spoznavati, je zabredlo v krivo vero ter darovalo malikom. *Pomešali so se med narode, pravi psalmist (105, 35. 36.) in so se njih del naučili, in so služili njih podobam, in bilo jim je v spodtikljej.* To nam spričujejo sinovi očaka Seta. Bogaboječe so bili odgojeni; začeli so pa pohajkovati s hčerami iz rodu Kajnovega, slednjič vzeli so si jih za žene. S to ženitvijo so se tudi oni našli vseh napak in spridenost Kajnovih otrok, in so postali tako spačeni, da je ob vesoljnem potopu le bogaboječa Noetova rodovina bila rešena. — Posebno očitna priča za to resnico je kralj Salomon. Bil je najmodrejši pa tudi najpobožnejši po vsem takrat znanem svetu; iz ljubezni in visocega

češčenja do Boga mu je zidal krasni tempelj v Jeruzalemu, da je sam Bog imel dopadajenje nad njim. A zapustil je Boga, njegove postave zaničeval, malikom služil. Odkod tolika sprememba? Iz lahko-mišljene obhoje s ptujimi ženskami. Ko se je Salomon s njimi družil in pohajkoval, so ga zapeljale v nečistost in druge pregrehe. (3. Kralj. 11.)

b) Ravno to pa potrjuje tudi žalostna skušnja v življenji. Neštevilno bi jih bilo dobrih, bogoljubnih ostalo, ako bi ne bili prišli v dotiko s popačenimi ljudmi. Pomislimo na marsikaterega mladenča! V prvih letih je bil priden in pobožen, rad hodil v cerkev in pre-jemal sv. zakramente. Bil je postrežljiv in ubogljiv svojim starišem, zvečer je bil doma ter se je o pravem času podajal k počitku, tako da so se ga stariši in vsi dobri ljudje veselili. A zdaj je ves dru-gačen. Ne moli več, ne gre v cerkev, ne prejema sv. zakramentov; je svojeglaven in neubogljiv proti predpostavljenim; se vlačí po krčmah in plesiščih, izostaja cele noči, razgraja povsod, je pri vsakem tepežu . . . in tako žalost dela starišem in domači hiši. Od kod ta sprememba? Začel je pohajati s hudobnimi tovariši, poslušal je njihova zapelje-vanja, navzel se njihovega duha in je zdaj sam hudoben postal. — Marsikatero dek-le je bilo pridno in sramožljivo, imelo dopadajenje do pobožnih vaj ter je cvetelo kakor roža v božjem vrtu. A zdaj je vse posvetno, se lišpa, išče plesišča in sprehajališča, je neubogljivo, nesramno v besedi in dejanji. Od kod to? Poslušalo ni maternega svarila, verjelo lažnjivim prerokom, vrglo od sebe deviški venec ter se nesrečno storilo za časnost in morda za večnost.

In koliko se jih pohujša po krčmah in tovarnah, kjer le pre-rado bijejo na ušesa grde besede in se vabi k pregrešnim dejanjem! Zato piše sv. Lavrencij Justinijan: *Grehu ne odide, kdor hoče biti tovariš grešnikov*. Sv. Vincencij Fererij pa pravi: *Deni k zdravim jabelkom le eno gnjilo, kmalo bodo vsa gnjila*. Zato sv. Terezija sama spozna, da bi bila kmalo po slabi tovaršiji sama vsa posvetna postala.

In tako je, kristijani moji! naj bo človek še tako dober in po-božen, slednjič po slabi obhoji vendar le pade v greh. *Kdor dolgo pri ognji stoji*, pravi sv. Izidor, *se slednjič omeči, če bi bil tudi iz železa*. Kdor je blizo nevarnosti, ne bo dolgo zagotovljen. Vsled ne-pretrgane obhoje s hudobnimi zabrede človek v greh. Med brezbož-neži veren, med nečistimi sramožljiv, med mlačnimi goreč, med hu-dobnimi pobožen ostati, je tako redko, kakor dragocenosti in biseri v blatu ali pesku.

c) Katera sv. dolžnost sledi toraj iz te resnice za slehernega kristijana, ki mora čednost višje ceniti kakor pa pregreho?

V stari zavezi (3. Moz. 14.) je bila postava, da se govorni niso smeli bližati zdravim, in je bil sploh kraj teh okuženecv zaznamovan, da se jih je mogel sleherni varovati in ogibati. *Smrtni greh pa*, pravi sv. Bernard, *je duhovna goba, še hujša kot telesna.*

Zato je naša dolžnost, varovati se obhoje ali občenja s hudobnimi, da bi se od njih dušnih gob ne nalezli. *Odstopite od šotorov hudobnih mož*, opominja sv. pismo (IV. Moz. 16, 26.) *in ne dotaknite se nobene zmed njih reči, da se ne zapletete v njih grehe. Moj sin! ako te grešniki vabijo, ne udaj se jim. Ako pravijo: pojdi z nami! . . . ne hodi z njimi, zdrži svojo nogo od njih potov; zakaj njih noge v hudo tekó.* (Preg. 1, 10. 15. 16.) Sv. apostelj Pavel (II. Tes. 3, 6.) piše: *Zapovemo vam, bratje, v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, da se ločite od slehernega brata, kateri nerodno živi.* In (I. Kor. 5, 11.) spet piše: *Ne pečati se, če je on, ki se brat imenuje, nečistovalec, ali lakomnik, ali malikovalec, ali preklinjevalec, ali pijanec, ali ropar; s takim še ne jejte.*

Zatoraj opustimo obhojo s hudobnimi ljudmi, posebno z brezverci, zaničevalci svetih reči, z goljufi, oderuhi, nečistniki, obrekovalci, pijanci, preklinjalci . . . da ne bomo v njihove pregrehe zabredli. Bežimo pred njimi, če nas tudi zbog tega sovražijo; ker *boljše je*, pravi sv. Izidor, *da nas hudobni sovražijo, kakor da ž njimi občujemo.* *Kakor ima skupno življenje dobrih veliko dobrega, tako ima pajdaštvo hudobnih veliko hudega.*

Posnemajmo zgled sv. ap. Janeza, ki je nevede prišel v hišo, kjer je bival krivoverec Cerint. Brez odloga jo zapusti ter reče spremeljvalcem: *Pojdite proč, bežite od tod, bojim se, da se bo hiša podrla, ker v njej brezbožnež stanuje.* Bežimo iz društva hudobnežev, da se naša duša ne zgubi!

Posebno morajo paziti stariši, gospodarji, predstojniki, da ne bodo svojih otrok in podložnih, naj si so tudi že odrasčeni, puščali zahajati v sumljive in spodtikljive družbe, osobito ne brez njihovega nadzorstva, sicer so kakor ovce brez pastirja; volk v ovčjem oblačilu se le prerad približa in raztrga vse lepo in dobro, kar so stariši, duhovni in učeniki v mladosti v srea vsadili. Lažnjivi prerok uduši ljubezen do čednosti in sramožljivosti ter zaseje strast in pregreho v srce. In malopriden, strupen sad se kmalo pokaže v vsem obnašanji.

Toliko škode napravi obhoja s hudobnimi ljudmi in slabimi tovaršijami.

II.

Nasproti pa obhoja z dobrimi ljudmi človeka dobrega stori. Resnico, da občenje z bogoljubnimi kristijani veliko koristi, potrjuje

a) sv. pismo. *Kdor hodi z modrimi, bo moder.* (Preg. 13, 20.) *S svetim boš svet in z nedolžnim boš nedolžen. Z izvoljenim boš izvoljen, s hudobnim pa boš hud.* (Psl. 17, 26. 27.) Družba bogabojnih donaša dvojno korist: prva je spoznanje hudega, da bi se ga toliko ložje varovali. Kjer je dosti bogoljubnih skupaj, imajo tudi več duhovnih oči, oni hudo toliko ostreje spoznajo in se mu laglje odtegnejo. Kar eden ne pozna, pozna drugi, in tako drug družega bolj previdnega stori. Kdor si dobro družbo izvoli, si ložje pomaga v dušnih zadregah in britkostih, kajti prijatelji mu z dobrim svetom, opominom, svarilom pritekó in ga rešijo iz stiske. Druga korist je lep izgled, katerega vidi v dobrih tovariših. *Kdor s sveto živečim človekom občuje*, pravi sv. Gregor, *ta se s pogledom na njegovo obnašanje, z njegovimi pogovori, z njegovim izgledom navdušuje za resnicoljubnost, za ogibanje hudega in za hrepenenje po nebesih.*

Podlaga za tako prijateljstvo je tista krščanska ljubezen, katera vedno hrepeni, kolikor moč več duš za nebesa pridobiti, jih v čednosti in pravičnosti utrditi. Taka obhoja človeka oblaži. Kako je osrečila obhoja z Zveličarjem njegove aposteljne, učence, množice, nam dostikrat spričuje sv. pismo. Le spomnimo se Petra, Janeza, Jakopa ob spremenjenji Jezusovem in drugih prilikah, Lazarja, Marte, Magdalene. Spomnimo se sv. Pavla, kako je njegovo občenje koristilo in za sv. evangelij vnelo Timoteja, Tita in druge osebe, katerih več imenuje v svojih listih. Gledé na tako lepo druženje se pač morajo vsklikniti besede sv. pisma: *Glej kako dobro in kako prijetno je, kjer bratje vkupaj prebivajo.*

b) Nič manj nam te resnice ne potrjuje tudi vsakdanja skušnja. Saj že pregovor pravi: „Povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem, kdo da si“. Kakošnega duha da je kdo, ljudje že iz tega sklepajo, v kako družbo zahaja. Koliko koristi prijazna obhoja z dobrimi ljudmi, koliko lepih dejanj se je doprineslo ravno vsled prijateljskega občenja, nam pripoveduje zgodovina. Sv. Gregor Nacijanški ne more dosti prehvaliti obhoje s sv. Bazilijem Velikim, ko pravi: *Bilo je, kakor da bi bila v naju obeh le ena sama duša, ki dvoje trupel oživila . . . Oba sva imela isti namen, živeti po čednosti, dela najinega življenja ravnati po upanji prihodnjega bogastva, in tako še pred*

svojo smrtjo ločiti se od tega umrljivega življenja. Oziraje se na to veliko korist je sv. cerkev od nekdaj že priporočevala in vpeljavala pobožne družbe in bratovščine, katere za poživiljenje sv. vere, čednosti, zmernosti . . . veliko storé. Mnogo mož in žen je spodbujeno po takih družbah izvršilo veliko bogoljubnih in človekoljubnih dejanj, mnogo mladenčev in deklet je bilo ravno po bratovščinah, po spodbudnem zgledu drugih soudov za dobro vnetih, za čednost navdušenih in v nedolžnosti obvarovanih. Zato prav piše sv. Terezija: *Če bi imela starišem kaj svetovati, bi jim posebno priporočila, naj nikdar ne dovolijo, da bi njih otroci občevali z drugimi ljudmi, kakor s takimi, ki lahko pospešujejo njih napredek v dobrem. Nič ni bolj potrebno kot to; ker smo od natore bolj k hudemu nagneni, kakor pa k dobremu.*

c) Kakošna dolžnost pa sledi za nas iz resnice, da dobra obhoja pomaga k dobremu? Pred vsem moramo tudi mi: iskati obhoje z dobrimi, krščanskimi ljudmi. *Vedno se drži svetega moža, pravi Sirah (37, 15—17.), katerega poznaš, da je bogaboječ, kateri je enih misli s teboj, in kateri s teboj žaluje, ako se v temi spotakneš. Preskrbi si srce, katero ti prav svetuje; zakaj za-te ni nič dražjega. Kadar modrega ugledaš, zgodaj hiti k njemu, in tvoja noga naj brusi prag njegovih vrat.* (6, 36.) Sv. Peter Krizolog nam svetuje občenje z bogaboječimi ljudmi rekoč: *Boljša je obhoja s priprostim človekom, ki je bil med bogaboječimi odgojen kakor s previdnim, ki je med grešniki vzrastel.*

Ako vemo, da v kateri hiši prebivajo bolniki z nalezljivimi boleznimi, se ne bomo brez potrebe podajali v njihovo bližino, da bi se ne nalezli. In svojo dušo bi v nevarnost postavljali, da bi se od brezbožnih grehov nalezla? Ali si človek ne nakoplje velike odgovornosti, ako se takim ljudem izroči, katerih razuzdanost lahko njegovo dušo pogubi?

Naša dolžnost je na dalje, da nismo nikdar svojemu bližnjemu v spodtikljej k hudemu ne z besedo, ne z dejanjem, temuč da ga z lepim zgledom spodbujamo k dobremu. *Gorjé človeku, pravi Zveličar, od katerega pride pohujšanje* (Mat. 18, 7.) in drugikrat nam kliče: *Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih.* (Mat. 5, 16.) *Kaj je tedaj storiti, bratje?* vpraša sv. Pavel (I. Kor. 14, 26.) *kadar se snidete? . . . vse naj se zgodi v boljšanje. Nobeno hudo govorjenje naj iz vaših ust ne pride, temuč tako, kakoršno je dobro k množenju vere, da je poslušalcem v prid.* (Efež. 4, 29.)

Spolnujmo torej nauk, ki smo ga slišali v današnjem premišljevanji. Na katero stran se obrnemo, na dobro ali slabo, od tiste bomo imeli ali škodo ali pa korist za časnost in za večnost. Vedi, dragi kristijan, da katere si boš izbral za tovariše v življenji, tiste boš imel tudi za tovariše v večnosti. So bili tvoji tovariši dobri, boš tudi ti prebival enkrat pri dobrih v nebesih; če so pa bili hudobni, boš tudi ti z njimi trpel v peklu. Saj si slišal, da drevo, ki ne rodi dobrega sadú, bo posekano in v ogenj vrženo. Rasti toraj kakor dobro drevo, donašaj okusen sad lepih dejanj, da boš presajen v nebeški vrt! Amen.

Ant. Žlogar.

2. Preroki mesá in aposteljni križa.

Varujte se lažnjivih prerokov.

Mat. 7, 15.

Jezus Kristus je svojim aposteljnóm, katerim je na binkoštno nedeljo poslal sv. Duha, zapovedal iti po vsem svetu, rekoč: *Pojdite in oznanujte evangelij vsi stvari, učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.* In aposteljni so po tem božjem povelji šli po vsem svetu, so povsod oznanovali zveličanske Kristusove nauke ter ljudem kazali pravo pot v nebesa. Pa tudi peklenski satan je razposlal svoje preroke, t. j. hudobne duhove in hudobne ljudi po svetu, in tudi le-ti oznanujejo svoj krivi evangelij, namreč evangelij zmote in laži, evangelij mesa in hudobij, in veliko ljudi je poslušalo in še poslušá le-te lažnjive preroke, in se dajejo zapeljati v časno in večno nesrečo. Celó sv. cerkev želijo podreti le-ti lažnjivi preroki, in na njenih razvalinah postaviti Antikristovo kraljestvo. Zato nam kliče Jezus: *Varujte se lažnjivih prerokov!*

Da bi se mi pa tolikanj bolj varovali lažnjivih prerokov, premišljujmo nekoliko, kako nespametni in nesrečni so tisti, ki poslušájo lažnjive preroke, nasproti pa, kako modri in srečni so tisti, ki poslušájo prave Kristusove aposteljne. — Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I. Nauk lažnjivih prerokov v tem obstoji, da naj vživa človek to življenje, kolikor le more; naj hrepení na vso moč po veselíah in sladnostih tega življenja in naj streže, kakor le vé in zna, svojemu mesenemu poželenju v jedi, pijači, nečistosti v oblačilih in drugih

veselicah; čemu bi človek skrbel za dušo in mislil na večnost, saj bo smrt sama od sebe prišla itd. Glejte, preljubi! to je ob kratkem nauk lažnjivih prerokov: le ta svet uživati, le svojemu telesu streči; skrb za dušo in za večnost pa v nemar puščati, ker to človeka po njih mislih preveč žalostnega dela. Že v sv. pismu stare zaveze, v modrostnih bukvalah (2, 5 id.) najdemo zapisano, da hudobneži tako govoré: *Vživajmo pričujoče dobrote, in hitro rabimo stvari še v mladosti. Napolnimo se z dragim vinom in mazili in naj nam ne mine najprijetniši čas. Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo . . . Povsod puščajmo za seboj znamenje veselja, ker to je naš delež, in to naš odloček*, t. j. jesti, piti, po veselicah hoditi in dobre volje biti, to je naš namen na svetu. Ravno tacih misel je bil tudi oni bogati mož v evangeliji, ki je potem, ko je veliko premoženja skupaj spravil, sam pri sebi rekel: *Duša! veliko blaga imaš spravljeneega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje.* (Luk. 12, 19.) Tako misli in govori še dandanašnji marsikateri bogatin; to je pridiga lažnjivih prerokov, to pridigo zvesto posluša tudi marsikateri reven človek, in malo krajcarjev, ki jih zasluži ali jih sprosi, v to obrača, da v pregrešnih veselicah, posebno v pijančevanju in nečistosti svojemu mesenemu poželjenju streže, skrb za dušo in za večnost pa popolnoma v nemar pušča.

Vendar, o milovanja vredna zmota, poslušate take lažnjive preroke, ki ljudi slepijo, luč vere ugasujejo, pobožnost zatirajo in kristijane do sužnosti mesa ponižujejo! Ljudje, ki lažnjive preroke poslušajo, večidel vse zgubijo, svoje premoženje, svoje zdravje, svojo čast, prezgodaj svoje življenje, svojo zadovoljnost, svoj dušni mir, svojo dušo, svoja nebesa, svojega Gospoda in Boga, vse to zgubijo za vživanje tega sveta! Ob smrtni uri jih svet zapusti, in kaj bodo imeli v večnosti od vsega tega? Prepozno kesanje in večno trpljenje! Tako plačilo imajo od tega, ker so lažnjive preroke poslušali in le veselje in sladkosti tega sveta vživali. In ali ni vse to resnično?

Kako kratko je veselje tega sveta! Komaj ga človek okusi, že mu uide; zakaj vse, kar je na svetu, le kratek čas, le kake trenutke traja. Kako nespametno je toraj hrepeneti le po tem, kar zamore človek tako kratek čas uživati, potem pa vso neskončno večnost za to trpeti!

In kako slabo in revno je pozemeljsko veselje, ker človeškega srca nikakor nasititi in zadovoljiti ne more! Grešno pozemeljsko veselje se sicer telesnim počutkom nekoliko prileže, ali duši nobenega veselja, nobenega miru in nobene zadovoljnosti ne more podeliti;

zakaj duša se pri tem žalostna, nemirna in nezadovoljna počuti. Zato je sv. Avguštin iz lastne skušnje spregovoril resnične besede: *Za-se si nas vstvaril, o Bog! in naše srce nima pokoja, dokler v tebi ne počiva.* In res! kako bi se moglo človeško srce pomiriti in zadovoljiti s posvetnim veseljem, ker je za kaj večega, ker je za Boga in za nebesa vstvarjeno?

Nikar toraj, preljubi! ne poslušajmo lažnjivih prerokov — prerokov mesa, kateri učijo, da naj človek le samo svojemu mesenemu poželenju streže; zakaj *kdor v mesu seje*, pravi sv. apostelj Pavel, *bo od mesa pogubljenje žel.*

II. Poslušajmo veliko več Kristusove aposteljne, aposteljne križa! In kaj nam le-ti oznanujejo?

a) Kristusovi aposteljni — aposteljni križa nam kličejo v spomin, da smo grešniki, ker smo vsi kolikor toliko v svojem življenji Boga razžalili. Srce nam mora krvaveti in se z žalostjo polniti že zavoljo do zdaj storjenih grehov, ker ne vemo za gotovo, ali jih je nam Bog odpustil ali ne. Kako bi toraj mogli in smeli zdaj še po grešnem pozemeljskem veselju hrepeneti in si k starim dušnim ranam še nove sekati? Misel toraj na storjene grehe nas ne sme v novo grešno veselje, ampak v žalost in kesanje zavoljo starih grehov napeljevati.

b) Kristusovi aposteljni — aposteljni križa nam dalje kličejo, da se nam grešnikom ne spodobi, grešnemu veselju se udajati, ampak hudo nagnenje v sebi krotiti in premagovati, da moramo svetu odmreti in le Kristusu živeti; zakaj, *kateri so Kristusovi, križajo svoje meso s poželenjem vred*, pravi sv. apostelj Pavel.

c) Aposteljni križa nam dalje kličejo, da smo mi vojščaki Kristusovi, da se moramo vojskovati zoper vse skušnjave hudobnega duha, svetá in mesá. Zakaj *vedna vojska je krščansko življenje in ne bo kronan drugi kot tisti, kateri se je prav vojskoval*, zakaj nebesa so plačilo, plačila pa v nebesih ne bo prejel, kateri grešnemu mesenemu poželenju streže. Zato je sv. apostelj Pavel sam o sebi rekel: *Krotim svoje telo in ga v sužnost devam, da, ko drugim pridigujem, sam ne bom pogubljen.*

d) Aposteljni križa nam poslednjič kličejo, da smo mi učenci križanega Jezusa, toraj se nam na tem svetu ne spodobi le kozarec veselja, ampak kelih trpljenja. Poglejmo Jezusa v jaslih, pogledjmo ga v ostrem postu v puščavi, pogledjmo ga na križi, pogledjmo ga v zakramentu sv. rešnjega Telesa, kateremu se še zdaj toliko nečasti zgodi, povsod ga vidimo v trpljenji; recimo tedaj s sv. Bonaventurom: *O ne, mili Jezus! nikakor se ne spodobi, da bi ti v zgol ranah na*

križu visel, in jaz brez vseh bolečin za-te živel, in le v veselji svojemu telesu stregel! In ali bi bilo mogoče, da bi mi svojega Zveličarja vsega ranjenega in na križu razpetega pred seboj gledali in namesto da bi hudo, grešno poželenje v sebi zatirali, bi hotli svojemu mesu le v požrešnosti in pijanosti, v nečistosti in drugih grešnih veselicah streči? — *Le če ž njim (Jezusom) trpimo,* piše sv. Pavel, *bomo tudi mi ž njim poveličani.* Preveč trpljenja za nebesa pa nikoli ni, zakaj ravno ta apostelj piše na dalje: *Menim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.* (Rimlj. 8, 17. 18.) (Zgledi: sv. Aleš, sv. Peter Alkantarski itd.)

Do zdaj smo morebiti le preveč poslušali lažnjive preroke, preroke mesa in vse premalo aposteljne Kristusove, aposteljne križa. Obžalujmo svojo dosedanjo zmoto, varujmo se lažnjivih prerokov, prerokov mesa in poslušajmo rajše Kristusove aposteljne, aposteljne križa. Kaj nam pomaga le na svetu pozemeljskega grešnega mesenega veselja iskati? *Svet preide,* piše sv. apostelj Janez, *kdor pa dopolnjuje voljo božjo, ostane vekomaj.* Amen.

Jos. Kerčon.

Osma nedelja po binkoštih.

I. Spoved za sveto leto.

Daj odgovor od svojega hiševanja.

Luk. 16, 2.

Poglavitni namen sv. leta je naše resnično spreobrnjenje in stanovitno poboljšanje. Zato bi moral vsak, kateremu je za zveličanje zares mar, tako sam pri sebi misliti in govoriti: Sv. leto je. Bog me po glasu našega najvišega pastirja, rimskega papeža, k poboljšanju in k pokori kliče. Tega glasú ne smem preslišati in v nemar pustiti. Morebiti take priložnosti več ne bo; morebiti družega sv. leta več dočakal ne bom! — V takem dušnem stanu, v kakoršnjem sem zdaj, ne morem srečne smrti, ne milostne sodbe pričakovati. To vidim in spoznam, da enkrat se moram poboljšati, ako hočem takrat obstati, ko bom moral odgovor dajati od svojega hiševanja. In to hočem koj letos, precej zdaj v sv. letu storiti! Zakaj, če dalje odlašam, toliko težje bo poboljšanje; kolikor prej pa se spreobrnem, toliko prej bom

zadobil pravi mir in srčno zadovoljnost, toliko prej bom prišel v prijaznost božjo! Toraj rečem s psalmistom: *Prisegel in sklenil sem, držati se tvojih pravičnih sodba!* (Psl. 118, 106.)

K resničnemu spreobrnenju pa je neobhodno potrebna dobra spoved. To je tudi prvi in poglobitni pogoj za odpustke sv. leta; in če se malim otrokom tudi obhajilo pregleda in odpusti, spoved morajo pa vendar-le opraviti. Brez dobre spovedi ni odpuščanja grehov, in dosledno tudi ne odpustkov. Ne povdarjam pa zastoj besed: dobra spoved! Kakor napačna zdravila telesnih ran zaceliti ne morejo, tako tudi slaba spoved dušnih bolezni odpraviti ne more. In tu vam moram zopet eno grenko povedati. Veliko spoved se zgodi, pa mnogo med njimi jih dobrih ni! Če tudi je zmiraj več taci, ki svoje velikonočne dolžnosti več ne opravijo, je pa nasproti mnogo, mnogo taci, ki razun o Velikinoči, tudi vsake kvatre, ali vsaki mesec, ali celó vsaki teden k spovedi pridejo. Kakor je pa ta prikazen lepa in tolažljiva, me vendar vedno neka skrb prehaja in misel teži: Ali so pa te mnoge spovedi tudi prave? Če se toliko k spovedi hodi, zakaj pa tako malo poboljšanja? — In tako ne mislim samo jaz; tako mi je tudi že marsikateri očital, ko sem ga zavoljo zanemarjanja velikonočne spovedi prijel, rekoč: „Kaj pa bom hodil k spovedi, če se poboljšati ne mislim! Koliko je takih, ki k spovedi hodijo, pa niso nič boljši kot jaz!“ Kaj sem pač hotel na to odgovoriti? Rekel sem pač: Taki vsaj svojo dolžnost spolnijo, kdor pa še o Velikinoči ne pride, ima en smrtni greh več, ker matere katoliške cerkve ne posluša. Taki, ki k spovedi hodijo, vsaj dobro voljo kažejo in željo, se grehov znebiti; kdor pa živeč v velikih grehah, še k spovedi več ne pride, kaže hudobno in otrpno sree, ker hoče še naprej v grehah živeti in sovražnik božji ostati. — Tako in enako sem odgovarjal, ali v srci sem moral vendar nekoliko takim očitanjem tudi prav dati. Le preveč bitka resnica je, da med mnogimi spovedmi marsikatera ni prava, ni dobra, ampak nekatera naravnost nevredna in neveljavna, nekatera pa pomankljiva in dvomljiva. — Zato je že sv. Terezija, z Duhom božjim nenavadno napolnjena svetnica nekemu duhovnu pisala: „Za božjo voljo vas prosim, govorite in pridigujte zoper slabe spovedi!“ — Te besede so pa vsim duhovnom govorjene in temu opominu hočem tudi jaz danes ustreči, ter hočem govoriti zoper slabe spovedi. Iz tega namena stavim dvojno vprašanje: 1. Zakaj in odkod a) toliko nevrednih in neveljavnih in b) toliko pomankljivih in dvomljivih spoved? 2. Kako te in une popraviti posebno zdaj v sv. letu?

Ljubi poslušalci moji! Kristus sam, ki je iz lastne moči grehe odpuščal, je vendar 10 gobovih mož, katere je telesno očistil, k duhovnom poslal, da so bili tudi od njih čisti spoznani. Enako pa tudi jaz vam rečem: Katerikoli se hočete v sv. letu resnično poboljšati, pojdite in pokažite se duhovnom in opravite spoved, pa dobro spoved!

Reč je vsega premisleka vredna, toraj upam, da bodeite zvesto poslušali. Bog naj nas podpira s svojo milostjo! Začnem v imenu Jezusa in Marije!

I. Ljubi moji! Preden vam na stavljena vprašanja odgovorim, vas moram na nekaj opomniti. Z današnjo pridigo vas nikakor nočem begati ali po nepotrebem vašo vest težiti, da bi potlej po pridigi morebiti sami pri sebi ali med seboj tožili in rekli: Vse naše dose-danje spovedi so za nič, vse morajo popravljene biti! Najprej morate vedeti, da se tu govori le bolj o smrtnih velikih grehah, o zastaranih grešnih, pohujšljivih navadah, in da toraj ne smete misliti, če je kdo po skrbno opravljeni spovedi iz pozabljivosti ali v naglici zopet kak greh storil, da bi bila zavoljo tega njegova prejšnja spoved napačna ali neveljavna. Da, če bi tudi potem po posebnih okoliščinah in hudih skušnjavah zapeljan zopet v kak smrtni greh padel, katerega je pri spovedi resnično obžaloval in za zmiraj odložiti obljubil, to še ni dokaz, da bi bila zato prejšnja spoved neveljavna. — Drugič naj bo pa posebno pobožnim dušam v tolažbo povedano, da očitaneje zavoljo slabih spoved navadno veliko bolj tiste zadeva, ki malokdaj, komaj enkrat na leto k spovedi prihajajo, kakor one, ki se večkrat in pogosto spovedujejo.

Po tej potrebni opazki hočem to reč, kolikor mogoče, temeljito in umljivo razložiti.

a) Katere spovedi so tedaj nevredne, napačne, neveljavne ali kakor pravimo: božji rop?

1. Vse tiste, pri katerih je grešnik nalašč in vedoma, iz napačne sramožljivosti ali boječnosti kak velik greh zamolčal, ali pa tudi kak majhen greh, o katerem je pa mislil, da je velik greh.

2. Če je sicer greh imenoval, pa je vedoma in nalašč število greha in njegove okoliščine zato zmanjšal ali zamolčal, da bi ložje odvezo dobil. Tako postavim, če se kdo o svojem nečistovanji pač spové, pa pravi, da ga je le parkrat storil, ko mu vendar vest očita, da se je greh skoraj vsak teden en- ali dvakrat zgodil. Ali pa, če se kdo spové, da je nečistoval, pa zamolči nalašč svoj stan, da je oženjen; ali pa, da s tisto osebo pod eno in isto streho stanuje. Enako

je spoved neveljavna, če se pač spové o nečistih mislih in da je v nečisti greh v srci privolil, pa ne pové, da ga je tudi v dejanji storil. Neveljavna bi bila tudi spoved, če se pač o pijanosti spové, pa okoliščino zamolči, da je v pijanosti o veri in duhovnih zaničljivo govoril, da je s svojim klafanjem pričujoče otroke pohujšal.

3. Neveljavna je spoved, ako manjka resničnega čeznatornega kesanja in trdnega sklepa, poboljšati se. — Kdor leta in leta v velikih grehah nepoboljšan živi, pregrešne priložnosti ne zapusti, ampak po vsaki ali skoraj po vsaki spovedi vedno hujše uganja, je to gotovo znamenje, da je manjkalo pravega kesanja ali pa trdnega sklepa, ali pa obojega skupaj.

4. Neveljavna je spoved, če se spovedniku naravnost zlaže, samo da bi ložje izhajal in odvezo zadobil. Kdor tedaj spovedniku obljubi, da bo tisto hišo, tisto osebo, tisto priložnost zapustil, ko vendar v srci drugače misli in nikakor zapustiti noče; kdor obljubi, da bo ptuje blago povrnil, in ga nič ne povrne, ko bi ga vendar lahko vsaj nekaj povrnil; ki obljubi, da bo sovražniku odpustil in se ž njim spravil, pa sam pri sebi sklene, da tega nikoli storil ne bo; kdor spovedniku obljubi, da bo naloženo pokoro opravil, v določenem času nazaj prišel, pa v srci misli: saj nazaj me ne bo, da le odvezo dobim itd. — V vseh teh in enacih primerlejih je očitno, da si spovedanec z goljufijo hoče odvezo pridobiti; to pa vendar vsak vé in spozna, da je laž in goljufija vselej greh, toliko več še pri spovedi!

5. Bi bila spoved neveljavna pri takem spovedniku, o katerem spovedanec lahko vé, da nima spovedne oblasti. Sicer to bolj spovednika zadeva, ki mora sam najbolj vedeti, da nima take oblasti in da jo je zgubil; če bi pa kdo vendar-le k takemu šel, o katerem vé, da nima spovedne oblasti, in če bi tudi odvezo dobil, vendar pred Bogom in cerkvijo ni odvezan.

6. Neveljavna bi bila spoved, ako kdo nalašč išče gluhih in naglih spovednikov brez resnične volje poboljšati se, ampak samo iz namena, da opravi in se skazati more o velikonoči, za poroko . . .

b) Pomanjkljiva in zeló dvomljiva je pa spoved: ako se kdo premalo pripravlja, ako zanikarno svojo vest izprašuje in vsled tega kak smrtni greh izpusti; kdor sicer vse pove, pa največi greh nekako med druge pomečka ali pa takrat pove, kadar kak kašelj ali hrup vstane, da ga spovednik prav razločiti ne more; kdor svoje grehe zmanjšuje in le take okoliščine omenja, ki ga izgovarjajo; kdor nalašč takrat in tako očitno k spovedi pride, da bi spovednika zaljo velicega zgledovanja prisilil, da bi mu, dvomljivo pripravljenemu,

skoraj moral odvezo podeliti; kdor ne pride iz čistega namena, ampak da le starišem, gospodarjem, nevesti ustreže, da ložje kak časni dobiček doseže, da bi se spovedniku prikupil itd. — Pomanjkljiva ali dvomljiva spoved nadalje je tistega, ki si za poboljšanje prav malo ali nič ne prizadeva, ki se nasvetovanih pomočkov nič ali le malo poslužuje, ki se kljub mnogim spovedim nič ali skoraj nič ne poboljša; takega, ki se malih grehov domačemu, velikih ptujemu spovedniku spoveduje itd. Jako dvomljive vrednosti so spovedi tistih, ki majhine pregreške na dolgo in široko razkladajo, o zanemarjanji stanovskih dolžnosti, ki so včasih silno imenitne in težke, pa molče. Postavim, če se hišna gospodinja pač spové, da je kak petek iz pozabljivosti meso kuhala ali s svinjsko mastjo zabelila, da je to ali ono bratovščino katerikrat opraviti pozabila, — pa ne pové, da je svoje dolžnosti do moža, do otrok in poslov slabo spolnovala, ali včasih popolnoma zanemarila, kaj bodele rekli k taki spovedi? Ali se ne pravi to, komarje precejati in kamele požirati? Ali pa, če krščanski gospodar pač pove, da ga je včasih nekoliko v glavo dobil, nič pa ne spomni, da je bližnjega občutljivo škodoval, ali je mar taka spoved prava? Ali, če se katera spové, da je premalo za cerkev, za misijone dala, nič pa ne spomni, da bolno mater v revščini brez pomoči pušča, kdo bo tako spoved potrdil? Tu pač velja, da je treba eno storiti, drugega pa ne opustiti! Ali ne zadeva takih beseda Kristusova: *Usmiljenje hočem in ne daritve!* (Mat. 9, 13.) Ravno tako niso dosti vredne take spovedi, kakoršne nekatere tako imenovane pobožne duše opravljajo, ki se leta in leta eno in tisto spovedujejo z vedno enakimi besedami, kakor tam kako molitev, brez premembe, pa žali Bog, tudi brez poboljšanja! Tiste splošne spovedi, iz katerih ni mogoče zadolženja spoznati, pa tudi nemogoče pravo zdravilo podati. Kaj pač hoče taka spoved: Sem premalo Boga ljubila, ga premalo za prejete dobrote hvalila? To lahko vsak reče in se nič ne bo zlagal. Kateri spovednik bo spoznal zadolženje, ako praviš, da si včasih kaj preveč rekla, da si se zoper ljubezen do bližnjega pregrešila? S takim nedoločnim spovedovanjem se le čas zgublja in spovedniki trpinčijo. Kako ves drugačen račun bi pa bil, ko bi ti naravnost in v resnici povedala, da si s svojim jezikom med zakonskimi prepir naredila, komu dobro službo snedla, ali nameravani zakon podrla?

Pa kam bi prišel, ko bi vam hotel vse pomanjkljivosti in napake naštet, katere se pri spovedih, žali Bog, le prevečkrat zgodé. Da take spovedi niso prave, tudi vsakdo na prvi pogled lahko spozna. Ravno take pomanjkljive spovedi so pa tudi krive, da ni poboljšanja

v življenji zaznati, kakoršnega dobra spoved gotovo obrodi! Toraj najprej dobre spovedi — potem bo tudi življenje drugače. Naj vam tedaj še na drugo vprašanje odgovorim:

II. Kako je treba neveljavne in pomanjkljive spovedi popraviti? To, ljubi moji! se zgodi z dolgo spovedjo in sicer najložje zdaj v sv. letu. Toraj kaj je dolga spoved, komu je potrebna? komu koristna? in kako se dobro opravi?

Dolga spoved se imenuje tista, ki se čez daljši ali celi čas življenja dela; ali z drugimi besedami, tista, s katero se nekatere ali vse prejšnje spovedi ponové. Potrebna je tistim, ki so neveljavne ali zelo dvomljive spovedi opravljali, kakoršne sem ravno poprej naštel; koristna je takim, ki stan spremene, n. pr. ki v zakonski, v duhovski stan stopijo, ali ki se želé resnično poboljšati in posebno zvesto Bogu služiti, kar se posebno priporoča v sv. letu. Dobra in koristna je tudi na zadnjo uro, če ima človek še dovolj moči in časa. Takim je dobra, če so poprej tudi veljavne spovedi opravljali, da svoje pregrešenje bolje previdijo, da božje usmiljenje bolje spoznajo, da se grešnih priložnosti ložje ogibljejo, da se pred Bogom bolj ponižajo. Svetovati pa ni dolga spoved in naravnost škodljiva je takim, ki so jo že toliko in tolikrat delali, pa še vedno stokrat spovedane in odpuščene reči na dan vlečejo. Taki nikoli niso mirni, ko bi tudi vsaki teden dolgo spoved delali.

Ker je letos sv. leto, tedaj posebno pripraven in milosti poln čas, ker zdaj tudi navadni spovedniki od prav velicih, sicer škofu ali papežu pridržanih grehov smejo odvezovati, bo za marsikaterega ne le koristno, ampak za nekatere tudi potrebno, da dolgo spoved opravijo. Pa tudi dolga spoved bi nič ne koristila, ako se prav ne opravi. Naj vam toraj najpoglavitniša pravila za dobro dolgo spoved navedem:

1. Ako še nisi nikoli dolge spovedi delal, in ti vest kaj tacega očita, kar sem prej povedal, ti dolga spoved ne bo samo koristna, ampak ti je naravnost potrebna. Pa tudi, če si se vedno prav spovedoval, in si že v letih, bo prav, prav dobro, če svojo vest enkrat prav do dobrega v red spraviš, očistiš in polahkaš, (če odgovor daš od vsega svojega hiševanja). Ako pa si že katerikrat dolgo spoved delal, je zopet razloček, ali si jo prav, ali pa slabo opravil. Ako se po dolgi spovedi nisi nič poboljšal, ali si še slabše, hudobniše živel, ni bila prava, ampak ti je treba druge. Če si se pa resnično poboljšal po dolgi spovedi, po misijonu, po zadnjem sv. letu, potem ti

je ni treba in zadostuje, če en ali drugi večji greh prejšnjega življenja v spoved sv. leta skleneš, da se bolj ponižaš.

2. Ako želiš v tem sv. letu dolgo spoved opraviti, pojdi že poprej enkrat k spovedi in razodeni spovedniku svoj namen. Ako spovednik dolgo spoved za tvoj stan potrebno spozna, ti bo tudi čas naznanil, kadar bo obema bolj priležno. Pred dolgo spovedjo pa je zato dobro poprej enkrat k spovedi priti, da je grešnik tisti čas kakor v poskušnji in da od spovednika dobi potreben navod, kaj mu je storiti in kako pripravljati se. Če namreč greha in grešne priložnosti poprej ne zapusti, če sovraštva po moči ne poravnava, in ptujega blaga nič ne povrne, bi bil z dolgo spovedjo le prazen trud in taka dolga spoved bi tako malo koristila, kakor prejšnje navadne pa neveljavne spovedi.

3. Poišči si za dolgo spoved dobrega spovednika. Navadno bo najboljši spovednik tvoj domači duhovni pastir, kateri je tudi dolžan s tabo se dalj časa muditi, in ki bo skoraj gotovo tudi tvoj pomočnik na zadnjo uro. Le, če bi do njega nikakor zaupanja ne imel, poišči si kakega družega, pa nikanar na kakšni božji poti, kjer je navadno predrenj, in morajo spovedniki hiteti. Izvoli si raje bolj ostrega in natančnega, ki se bo iz ljubezni do Jezusa in iz usmiljenja do tvoje duše malo dalj s tabo potrudil. Verjemite, ljubi moji, da spovedi na božjih potih opravljene, velikokrat niso dosti vredne, ne zavoljo spovednikov, ki se po svoji moči trudijo, ampak zavoljo zadrege, v kateri se spovedovanje vrši. Saj že Tomaž Kempčan pravi, da tisti, ki veliko romajo, se težko zveličajo. Jaz nisem zoper božja pota, vendar svetujem vsacemu, dolgo spoved raje doma, na božji poti pa navadno spoved opraviti. Skušnja nadalje uči, da so taki, ki spoved nikoli ali malokdaj doma, ampak le drugod opravljajo, malo vredni in se malokdaj poboljšajo. Zde se mi kakor bolniki, ki povsod drugod iščejo zdravja in leta in leta okoli skrivnih zdravnikov hodijo; postavnega zdravnika, ki bi jih bil že zdavno ozdravil, pa se ogibljejo.

4. Pri dolgi spovedi naj se gleda na poglobitve, smrtne grehe in kolikor mogoče na njih število in okoliščine. Malih grehov spovedovati se, tudi pri navadnih spovedih ni zapovedano; tem manj pri dolgih. Najpotrebniše pa je, da vsak svojo poglobitveno strast, napako, pregreho in slabost odkrije in nje rast ali pojemanje, kolikor mogoče, po letih popiše. Iz tacega spovedovanja je le mogoče, da spovednik grešnikov stan prav spozna in primerne pomočke in prava zdravila podatki zamore. Posebno dobro je tudi, o pomanjkljivosti dobrih del se izpraševati in spovedati, ker je le prevečkrat res, da

še to, kar smo na videz dobrega storili, zavoljo slabega namena, ali zavoljo pomanjkanja dobrega namena pred Bogom nima cene.

5. Najtežja reč pa pride še le po opravljeni dolgi spovedi. Potem namreč velja pokazati, da smo se res poboljšali, potem je treba stanovitnosti. Res, da je človek vesel in da lahno srce ima po dolgi spovedi, ko je oproščen verig grešne sužnosti; ali ravno tako res je, da hudič vse poskuša, svojega dolgoletnega sužnja zopet nazaj dobiti. Zato skušnja uči, da so skušnjave po dolgi spovedi veliko hujše kakor poprej. Zoper te skušnjave in zoper ponovljene padce ni ga boljšega pomočka, kakor večkratna spoved. Zatoraj jaz od nobenega ne verjamem, da mu bo dolga spoved pomagala, ako se ne odloči in ne sklene, večkrat k spovedi hoditi. Večkratna spoved pa bo storila, da bo skušnjave lažje premagal, da ne bo več nazaj padel; ali pa če je tudi še enkrat ali dvakrat padel, da bo potem toliko hitreje in toliko gotoveje vstal. Najhujša zmeta bi bila pa ta, ko bi kdo po opravljeni dolgi spovedi zopet padel, če bi potem ne hotel hitro in brez odloga k spovedi iti mislé, saj je vse zastonj, zame je poboljšanje nemogoče. Tisti Bog, ki nam je moč dal, da smo se za dolgo spoved odločili in jo tudi opravili, nam bo tudi moč dal, da bomo poznejše in lažje spovedi toliko raje in pogosteje opravljali.

To so poglobitna pravila za dobro dolgo spoved. Drugo potrebno bo že vsakemu modri dušni pastir svetoval ali naročil. Za dolgo spoved pa je sveto leto najpripravniši, najpriložniši čas; letošnje sv. leto pa še posebno, ker bo trpelo do konca leta in ima toraj vsak dovolj časa, se dobro pripraviti, poboljšanje že pred dolgo spovedjo začeti in v dejanji pokazati, pa tudi spoved pri skrbnem, vestnem spovedniku počasi in ne v kaki naglici in po vrhu opraviti.

Naj vam bo toraj, preljubi, dolga spoved posebno priporočena kakor najmenitniša pogoja sv. leta in najboljši pomoček pravega poboljšanja. Sicer bode že vsacemu njegov spovednik najbolj prav povedal, ali mu je potrebna ali ne. Vendar koristna utegne vsacemu biti, kdor se je tudi vse in natančno vselej spovedal, pa je veliko let kljub vsem spovedim živel v velikih grehah, zastaranih navadah. Marsikateri pa tudi napačno misli, da so bile njegove spovedi dobre, zato ker ni bil dobro podučен, ali ker se ni nikdar na spoved dobro pripravil in vesti izpraševal. Takim se godi kakor loveu, ki v velikem gozdu za divjaščino stika, kakor lepo primerja sv. Leonard Mavriški. Sicer je veliko, veliko zverine v gozdu, ali loveu, ki sem ter tje hodi, komaj ena ali druga na strel pride. Če pa najame veliko gonjačev,

ki od vseh strani in kotov s palicami in vpitjem zverino skupaj gonijo, potem bi ti videl nevrjetno množico vsakoršne zverine. Taka je pri dolgi spovedi. Če s pomočjo dobrega spovednika grešnik vse kote in skrivne predale svojega srca preišče, če nazaj pogleda v že zaraščeno šumo pretekle mladosti, oh, kaj vse ne pride na dan? Že masikateri, ki je mislil, da mu dolge spovedi treba ni, pa jo je na prigovarjanje spovednikovo vendar le opravil, je potem spoznal, rekoč: Oh, jaz revež, kako sem se motil, ko sem rekel, da nikoli nisem nič zamolčal, da sem se vedno dobro spovedoval, vselej pravo kesanje in trden sklep imel! O kaj bi bilo z menoj, ko bi ne bil te dolge spovedi opravil! O za ves svet ne dam mirú, ki ga zdaj imam in občutim!

Tako je tudi res, kakor se je že marsikateri sam prepričal in se letos lahko prepriča. Dolga spoved dela res čudeže in prava spreobrnjenja. Povsod sem še takih dobil, ki so se po opravljeni dolgi spovedi resnično poboljšali. Solze veselja polijo spovednika, ako mu spokornik ali spokornica s hvaležnim srcem spozna in pravi: „Moj duhovni oče! Od dolge spovedi, katero sem v misijonu naredil, se nisem več vpijanil; od dolge spovedi, katero sem v zadnjem sv. letu naredila, nisem več v nečistost padla; od takrat nimam več sovraštva, nimam več pregrešnega znanja, pa tudi ptujega blaga več na vesti!“

O da bi tudi mi vsi, katerim je količkanj potreba, take dobre dolge spovedi zdaj v sv. letu opravili; da bi tudi nam dolga spoved k resničnemu poboljšanju in spreobrnjenju pomagala! O kako lahka, kako vesela bi bila potem tudi naša smrt, ko bi takrat reči zamogli: Dolga spoved sv. leta 1886 me je spreobrnila; takrat sem zapustil pot pregrehe in sem začel zares Bogu služiti. Od takrat nisem več v noben smrtni greh padel! O srečno sv. leto 1886, ko sem zopet postal otrok božji! O blagoslovljen sv. oče papež Leon, ki so nam s sv. letom tako lepo priložnost poboljšanja naklonili; o blagoslovljen moj spovednik, ki so me grešnih verig oprostili in do zdaj po pravi poti vodili! O smrt, nič več se te zdaj ne bojim, saj vem, da me popelješ v srečen kraj, v nebeška prebivališča, ki so pripravljena pravim spokornikom, kjer bom celo večnost Boga hvalil za milost svetega leta 1886. Amen.

Jan. Ažman.

2. Modra skrb starišev za premoženje otrok.

Luk. 16, 2.

Naš Zveličar Jezus Kristus je večne resnice v prilikah razlagal zato, da so jih ljudje lažlje razumeli in bolj gotovo v spominu obdržali. Ko bi bil Jezus svoj nauk sam na sebi pripovedoval, bi ga bili njegovi poslušalci lahko pozabili, ker ga je pa v prilikah, so jih vsakdanje reči, katerih se je v pojasnjenje posluževal, potem spominjale tudi na nauk. To je bilo potrebno za ljudstvo sploh, ker še ni bilo navajeno premišljevati; pa tudi še dandanes je za nas vse potrebno, ker človek le preveč hitro božje besede pozabi in v nemar pusti, če ga vidne reči ne opominjajo.

Tudi nauki današnjega sv. evangelija so nam v priliki povedani, v jako podučni priliki o krivičnem hišniku, čigar modrost in prekanjenost se posebno hvali. S tem pa, da je krivični hišnik pohvaljen, se nikakor ne izgovarja njegova krivičnost, ampak le njegova modrost se v zgled stavi. Jezus namreč ni mislil reči, da bi človek smel tako krivično ravnati, ker je on krivico zmiraj ostro svaril, ampak le prav jasno nas je hotel podučiti, da naj tako previdni bomo za večno srečo, kakor je bil ta hišnik za svojo časno, da naj svoje časno premoženje tako obračamo, da bo Bog naš prijatelj, nas vzel v svoje večno stanovanje potem, kadar bomo morali svoje hiševanje t. j. svet in vse premoženje zapustiti. Vsi, ljubi moji! smo od Boga postavljeni hišniki na tem svetu in bo tudi slednji izmed nas odgovor dajal od tega, kar mu je Bog izročil, od tega, kar je dobil za svojo dušo, in od tega, kar je dobil za svoje truplo. O vsaki teh reči posebej govoriti mi danes ni mogoče, zatoraj sem se namenil natančnije razložiti le eno samo, na katero se ljudje v sedanjih časih malo ali skoraj nič ne ozirajo, ker v svoji nevednosti ne spoznajo, da bo treba enkrat natančno odgovor dati; in ta reč je: Hiševanje starišev, kar zadene premoženje, katero so otrokom zapustiti dolžni.

Ravno tisti Gospod, kateri bo enkrat od slehernega človeka odgovor tirjal, bo hotel imeti od starišev še poseben odgovor. Daj odgovor od svojega hiševanja, oče, ali mati! Tvoja dolžnost je bila otroke živiti in preskrbeti, kako si jo spolnoval? Kako si gospodaril s premoženjem, katero si od svojih prednikov podedoval, ali si ga obrnil k pridu svojih otrok, ali si bil dober gospodar, ali nisi morebiti tisto premoženje zapravlil in tako podoben bil krivičnemu hišniku? Daj odgovor! Kako pač bo vam pri srcu, očetje in matere,

ako ste slabo gospodarili! Zeló se motijo stariši, kateri mislijo, da smejo s svojim premoženjem storiti, kar se jim poljubi, ker sveto dolžnost imajo taisto le tako obračati, kakor je k pridu njih mlajših na duši in na telesu; ste pa tudi dve nevarni poti, na kateri stariši lahko zaidejo, in te svete dolžnosti prav ne spolnujejo. Nekateri skrbé namreč preveč za svoje otroke, tako, da na svojo dušo pozabijo, drugi skrbé premalo, in si tako težki odgovor na dan sodbe nakoplujejo. Kakor vsaki lahko vidi, bo moje današnje govorjenje posebno stariše zadevalo, vendar pa mislim, da bo tudi za vas otroke koristno, ker se bode iz težkih dolžnosti, katere imajo stariši do vas, naučili stariše spoštovati, jih ljubiti, jim pokorni in hvaležni biti, jim v nadlogah postreči in za nje moliti.

1. Vsegamogočni Stvarnik je vtisnil v srca starišem dolžnost ne samo za večno, ampak tudi za časno srečo otrok skrbeti, toraj ste vi stariši tisti hišniki, po katerih Bog otroke preskrbi in preživi in ker ste tistikrat, ko ste očetje in matere postali, to dolžnost prostovoljno na-se vzeli, se ji tudi pred odreči ne morete in ne smete, dokler vam jo božja previdnost sama ne odloži, kadar vaše moči omagujejo in se otroci sami lahko oskrbé. Čeravno je pa ta skrb od Boga naložena, vendar ne smé prevelika biti, kar se zgodi pri tistih stariših, kateri si iz ljubezni do otrok telesno zdravje ugonobé ali pa svojo neumrjočo dušo za večno pogubé.

Truplo in zdravje si pokončajo tisti stariši, kateri se iz samogoltnosti nespametno s pretežkim delom obkladajo, zraven pa si še potrebneža živeža ne privoščíjo, kateri se s časnimi skrbmi noč in dan neusmiljeno trpinčíjo, si celó zavoljo njih potrebno spanje kratijo in tako sami sebi pred časom v grob pomagajo. Taki stariši skrbé preveč in škodujejo sami sebi; škodujejo pa tudi otrokom mnogokrat, ker si tako svoje življenje krajšajo, v najboljših letih s sveta gredó, otroke pa sirote zapustijo. Kaj pomaga potem otrokom ono malo premoženje, katerega so v kratkem času stariši skupaj spravili? Postavljen je otrokom oskrbnik, kateri pa le prevečkrat svoje škode bolj varuje kakor otroče in tako le prevečkrat en del premoženja pri gosposki, drugi pri oskrbniku ostane, in še le tretji del slednjič dobijo otroci, kateri so med tem tja v en dan živeli, Boga pozabili in dela se odvadili, ter le mislijo, kako bi se tudi za naprej brez dela živelo. Žalostna skušnja uči, da taki otroci, kakor hitro ostalo premoženje v pest dobijo, ga brez pomislika hitro zapravijo in na zadnje večidel v veliki revščini živé. Res je sicer, da je nebeški Oče posebno Oče

zapuščenih vdov in sirot, kateri s svojo šibo žuga tistim, ki se pregreše nad njimi. *Jaz bom njih vpitje slišal in moja jeza se bo vnela*, govori Gospod Bog (2. Moz. 22, 24.). Zato se imenuje zatiranje vdov in sirot v vnebovpijoč greh. Vendar je mnogo takih na svetu, ki se ne zmenijo ne za žuganje božje ne za to, kaj ljudje porekó; zatoraj zapuščene vdove in sirote niso vselej obvarovane pred zatiranjem in krivicami neusmiljenih goljufov. Vsak toraj lahko previdi, koliko boljše bi bili stariši to dolžnost spolnovali, ko bi ne bili s pretežkim delom in nespametno skrbjo svojega življenja si okrajšali, ampak dalje ostali varuhi in učeniki svojih otrok.

Preveliko skrb za svoje otroke imajo pa tudi tisti stariši, kateri, da bi svojim otrokom pomagali, pravico pozabijo in tako ne dajo sicer telesnega zdravja, pač pa svojo dušo za premoženje otrok. Taki stariši so krivični hišniki, grdi samogoltneži ali požrešniki, in neusmiljeni zatiralci revežev, kateri svoje premoženje krivično povikšajo, si vse vrste zvijač izmišljujejo zavoljo dobička, kateri poslom, najemnikom in rokodelcem zaslužek brez potrebe pridržujejo ali znižujejo, kateri priložnost dajo, da bližnji ob svoje premoženje pride, kateri se revščine družih veselé, zato ker si jo znajo v svoj dobiček obračati in da prav z besedami sv. pisma rečem, kateri hiše revežev snejo in potrebo ubozih sebi k pridu obrnejo. Gorjé žuga Jezus po evangeliju sv. Matevža vsem takim, ker oni pod imenom potrebne varčnosti že dolgo pregrešno in krivično skopost uganjajo. Vsi taki stariši skrbé preveč za svoje otroke. Ali niso ti neumneži, kateri sebe za večno pogubé, da otrokom časni dobiček preskrbé? O nespametna skrb, da bi pač ne najdla prostora v nobenem krščanskem sreju, ker tebe zavrže že zdrava pamet, te zavrže pravični Bog, te zavržejo pa tudi dobri otroci, ker nad takim premoženjem, katero je za duše starišev kupljeno, nobene tolažbe in nobenega veselja ne morejo imeti. Bojijo se, da bi zavoljo njih stariši ne bili pogubljeni, da bi med njih premoženjem ne bil kakšen krivični vinar, kateri bi tudi drugih 99 pravičnih ne ujedel. Solze točijo, kadar ugledajo pokopališče starišev, pa ne zato, ker jih več nimajo, ampak zato, ker jim vest napoveduje, da na sodni dan ne bodo k življenju ampak k pogubljenju vstali. Taki otroci se bojé tudi za-se, ker dobro vedó, da Bog krivico in požrešnost starišev nad otroci, včasih tudi nad unuki kaznuje.

Krščanski stariši, očetje in matere! vzemite si te besede dobro k sreju in iz njih spoznajte nespamet, če za svoje otroke preveč skrbite. Skrbite za svoje otroke, kakor sveto dolžnost imate, toda ne preveč, ne tako, da bi zraven svojo dušo pozabili in večno pogubili. Skrbite

za premoženje, da boste imeli svojim otrokom kaj zapustiti, toda pravice nikdar ne pozabite. Med vašim premoženjem naj nikdar ne bo vinarja, od katerega bi si ne upali pravičnemu sodniku lahko odgovor dati. Z eno besedo: *Iščite najpoprej božje kraljestvo in njegove pravice . . .* (Mat. 6, 33.) Vzemite si v izgled lepo zadržanje starega Tobija . . . Prašajte svojo vest, preglejte premoženje, preiščite po svojih shrambah, morebiti se bo v marsikaterem kotu kakšen „kozliček“ t. j. krivično, goljufno, ukradeno blago oglasilo. O, če se to zgodi, hitro proč z vsem krivičnim blagom, to ni za vas, ker gorelo bo enkrat vam na duši, to ni za vaše otroke, ker ujedlo jim bo tudi drugo pravično in pošteno premoženje. Skrbite za svoje otroke, toda pošteno, pridobite jim premoženja, toda pravičnega; redite jih z delom svojih rok ne pa s krvavimi žulji svojega bližnjega. Varujte se s preveliko skrbjo življenje si okrajšati, varujte se pa tudi zavoljo krivice večnega pogubjenja. Hodite vedno po srednji poti, ker slišali ste zdaj, da nekateri stariši preveč skrbé za svoje otroke, toda še veliko več jih je, kateri premalo skrbé.

2. Premalo za svoje otroke skrbé tisti stariši, kateri dosti pridno ne delajo, ali pa premoženje upravljajo, mesto da bi ga pomnoževali. Čeravno je dolžnost vsacega človeka po svojem stanu pridno delati, vendar tiste, kateri imajo otroke, ta dolžnost še posebno zadene, katero na-se vzeti in spolnovati so ravno tistikrat obljubili, ko so prostovoljno zakonski stan si izvolili. Če pa je dolžnost delati pri zakonskih še posebna, je ravno zato tudi lenoba toliko bolj pregrešna in kazni vredna: in vendar se dobijo stariši, kateri so trdni in zdravi, pa nikdar ne pomislijo, kaj bodo otroci jedli ali kaj jim bodo za prihodne dni prihranili, ampak brez vse skrbi delo na stran pusté in lenobo pasejo. Vse, kar se pri njih družini ali hiši nahaja, kaže njih lenobo. Otroci, kateri se umazani, raztrgani in zapuščeni okoli potepljejo, niso znamenje revščine, ampak le, da je mati lena, ker jih noče umiti, jim oblačila oprati in zašiti, in da je oče brez vse skrbi, kateri je zdaj vesel, da so se otroci že tudi navadili stradati in z njim lenobo pasti. Po hiši je vse nesnažno in razmetano, pod steno, čeravno je gojzda dosti, nobenega polena, živina v hlevu skoraj vsa v blatu, po zimi zmrzuje in strada, da se na spomlad zapleta in goli. Njive komaj na pol obsejane, nič obgnojene in še to vse plevelno. Že Salomon je dejal: *Šel sem čez njivo lenega gospodarja in glej, vse je bilo z osatom preraščeno.* O lenoba tacih starišev! Oče! ali ne veš, da je Bog že v raju po Adamu te obsodil, da boš s potom v obrazu svoj kruh jedel? Ti si glava svoje družine, otroci in žena

imajo pravico od tebe kruh t. j. potrebni živež in obleko tirjati. Če jim pa ti zavoljo lenobe ali pa slabega gospodarstva tega dati ne moreš, ali zaslužiš, da te imenujejo oče? Tega imena nisi vreden, ker prve dolžnosti zakonskega stanú ne spolniš, ker tako ravnaš, da tvoji otroci ne bodo samo tebe kleli, ampak bodo celi fari sčasom v nadlogo. Zraven tega, da ti tako življenje sramoto dela in v nadlogo pripelje, boš pogubil tudi svojo dušo, ker lenoba je mati drugih pregreh.

Od takih starišev, kateri premalo za svoje otroke skrbé, bo morebiti zdaj kateri mislil: Saj mene današnja pridiga ne zadeva, ker sem priden delavec, ali priden kmet ali rokodelec. Prav je, če si, ali si pa tudi varčen in priden gospodar? ali nisi zapravljevec? Ali hraniš, kar si z delom zaslužiš? kar pri kupčiji pravičnega dobička storiš, ali kar ti kmetija dá, da bi s tem svojo ženo in otroke pošteno oblačil in preživil? Res je še nekaj gospodarjev, kateri pridno čez teden delajo, toda ne zato, da bi kaj svojim prihranili, ampak zato, da v nedeljo bolj brez skrbi pri kvarti ali poliču sedé. ženo in otroke pa doma stradati pusté, ali če zdaj še tudi ne stradajo, bodo gotovo kmalo. Kako dolgo bi lahko za potrebo bilo, kar na enkrat zapravi in velikokrat s tem še ni storjeno, ampak v svoji pijanosti mora še nekoliko dolga narediti, da potem z večjo jezo otroke in ženo kolne in pretepa. Če ura pride in te Gospod pokliče: *Daj odgovor od svojega hiševanja*, kaj mu boš odgovoril? Kolikokrat pa se tudi zgodi, da oče in mati iz nekake prevzetnosti mislita: Do smrti imava dosti, otroci pa si naj sami pridobé. Toda premoženja kmalo zmanjka in prevzetneža morata na zadnje veliko revščino trpeti, pa ona nista usmiljenja vredna ampak otroci, kateri so bili nedolžna žrtva tako poživinjenih starišev. Očetje in matere, če vi za svoje otroke prav ne gospodarite ali pa celó premoženje nepotrebno zapravljate, vi ste krivi, da bodo vaši otroci časno, morebiti tudi večno nesrečni! Res je, da se revščine ni treba nobenemu sramovati, vendar pa za otroke, katerim so stariši premoženje zapravili, ali pa slabo gospodarili, revščina nobena sreča ni, ampak roža, v kateri je med in strup. Ali pa moreš vedeti oče, če ne bo sin ravno strup srknil, če ne bo zavoljo revščine, katere si mu ti kriv, dobro ime, poštenje in z njim tudi dušo zapravil? ali veš mati, če ne bo tvoja hči v svojem pomanjkanji za majhen dobiček pripravljena najboljše, kar ima, svojo nedolžnost dati? Če so pa otroci zavoljo pomanjkanja hudobni in svojo dušo zapravijo, ali niso stariši njih pogubljenja krivi? Glejte tedaj, stariši, kateri skozi lenobo ali pa zapravljevo premalo skrbite za svoje otroke, kako neusmiljeno ravnate z njimi, kako težak bo toraj tudi

vaš odgovor pred Bogom. In glejte ljubi moji kristijani! pozabljivost prve dolžnosti, zapravljanje in neusmiljeno ravnanje proti svojim otrokom, o na to takih starišev nikdo ne misli! Prav z dobro vestjo pridejo k spovedi in od lenobe, od slabega gospodarstva, od zapravljanja, od pijanosti, zavoljo katere je mnogokrat preklinjevanje, večasih hud pretep vstal in od pohujšanja, katerega s takim zadržanjem svojim otrokom in soseski dajejo, še nobeden v misel ne vzame. O očetje in matere, v svojih spovedih večidel najimenitnejših dolžnost še ne opomnite, kje je vaša vest, kje vaša vera, kje vaša pamet? O pravični Bog! kako se bo vnela tvoja jeza, kadar boš take zanikarne stariše pred-se poklical in račun njih hiševanja tirjal. Saj bi jih vendar že zdaj imelo zbuditi zadržanje veliko pridnih in poštenih starišev, kateri pridno delajo in skrbno varujejo, da bi zamogli svoje otroke k poštenemu kruhu pripraviti in tudi se dostikrat vidi, kako očitno Bog njih prizadevanje blagoslovi, ker si v majhnih letih iz revščine pomagajo. Toda vse to jih ne zbudi in ne ubrani zapravljati, premoženja, katero so od svojih sprednikov dobili, ker menijo, da so pravi posestniki vsega tega. Toda, kakor nobeden drugi, tako tudi ti niso posestniki, ampak le hišniki so; od vsega, kar imajo, bodo morali odgovor dati.

Krščanski oče, krščanska mati! vzemita si k sreči te besede. Skrbita za svoje otroke, vendar ne preveč, da zraven svoje duše ne pogubita, pa tudi ne premalo, da bosta na dan pravice zamogla odgovor dati. To dolžnost sta vzela na-se, ko sta pred altarjem v pričó živega Boga in posvečenega mašnika si roke podala. Čeravno so vajini otroci morebiti hudobni, in se vama že naprej zdi, da bodo vse premoženje zapravili, vendar dolžnosti ne opustita, ker ravno ta večni Bog, kateri bo nehvaležnost vajinih otrok gotovo kaznoval, bo tudi vama spolnovanje dolžnosti obilno poplačal.

Vi pa, srečni otroci, kateri stariše imate, ki svojo dolžnost spolnujejo in za vašo časno in večno srečo skrbé, molite k Očetu nebeskemu, da jih vam še dolgo ohrani. Ljubite in spoštujte jih, in v nadlogi jim postrezite, ker so v skrbi za vašo srečo opešali. Nikar pa tudi tisti otroci četrte zapovedi božje ne pozabite, katerih stariši so morebiti svojo dolžnost pozabili. Od Boga imate zapoved tudi slabe stariše spoštovati, nikar ne obupajte, čeravno vam premoženja ne bodo zapustili. Tisti Bog, kateri lilije na polji tako lepo oblači, kateri tiče v zraku živi, kateri ima soštete lase na vaši glavi, gotovo tudi vas pozabil ne bo, ako vi njegove zapovedi spolnujete. Amen.

† Ant. Potočnik.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

I. Sv. čistost. — Krotenje oči in ušes.

O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večer, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.
Modr. 4, 1.

Najlepša čednost, ki se v kroni Marije prečiste Device sveti, je njena sveta, neomadežana čistost. In ravno ta njena najlepša čednost — sveta čistost — mi je že pet Marijinih praznikov dajala priliko o njej obširniše govoriti. V štirih pridigah sem vam popisoval njeno posebno lepoto, njeno visoko vrednost, njene imenitne prednosti, vse to pa zato, da bi bil toliko več ljubezen do nje v vašem srečanju, kolikor lepša je, in kolikor večja je njena vrednost, da bi jo potem toliko više cenili, ter jo — sleherni po svojem stanu — prav skrbno varovali tudi najmanjšega madeža. Rekel sem namreč: Sveta čistost je 1. lepota našega telesa, 2. posvečenje in življenje naše duše, 3. studenec notranjega miru in pokoja, studenec nebeškega veselja, 4. nas angeljem podobne dela, 5. Bog jo ljubi s posebno ljubeznijo, in 6. Bog jo plačuje s posebno nebeško krono.

Pa kolikor lepša je ta čednost, kolikor dražja je v božjih očeh, kolikor bolj jo Bog plačuje že na tem, zlasti pa na onem svetu: toliko več ima sovražnikov, ki jo nam želijo poropati.

Treba nam je tedaj te sovražnike poznati, pa tudi vedeti, kako se jim moramo braniti, da nam tega nebeškega zaklada ne poropajo. O tem sem vam že nekoliko zadnjič (o Svečnici) začel govoriti. Rekel sem, da najhujšega sovražnika svete čistosti v sebi nosimo, poželjivost ali hudo poželjenje ga imenujemo. To hudo poželjenje, ki je vsakemu človeku prirojeno, ki je nasledek izvirnega greha, se že v otrocih, ki nekoliko odrastejo, oglašča; odračenemu človeku pa vedno nadlego dela, ga na vseh potih spremlja, še celo v cerkev ž njim hodi, in mu nastavlja svoje mreže.

Da nas tedaj ta naš notranji sovražnik, zalezovalec svete čistosti, neprevidoma ne zaleze in ne prekane, da nas ne premoti in v nesramnost ne zapelje, nam je treba neprenehoma nad njim čuti in ga v sebi zatirati. O vsem tem sem že bolj obširno govoril, ter sem vam tudi pravil, kako moramo slabe misli iz sebe spravljati in hudo poželjenje v sebi zaduševati.

Preljubi! velikokrat pa smo sami krivi, da se ta naš notranji sovražnik v nas zbudi, nas z nespodobnimi mislimi in željami nadlegava, nam sveto čistost oskrunja in ogrduje, ker mu svoje zunanje počutke: oči, ušesa, roke in noge prostovoljno in radi v službo dajemo. Da bomo tedaj tega svojega notranjega sovražnika lažje strahovali in brzdati, da mu ne bomo sami orožja dajali v roke, moramo čuti, skrbno čuti nad svojimi zunanjimi počutki ter jih z vso močjo brzdati. O tem hočem še govoriti, in sicer danes o čuječnosti nad očmi in ušesi. Bog daj! da bi vam ta nauk globoko v srce segal, in da bi se mi vsi po njem prav zvesto ravnali. Marija, sprosi nam to milost!

1. Ako hočemo sveto čistost ohraniti sleherni po svojem stanu, moramo skrbno čuti nad svojimi zunanjimi počutki ter jih moramo v brzdi, na vajeti imeti, da ne zbudijo v nas našega notranjega sovražnika, da nas v nesramnost ne z vlečejo. Med vsemi našimi zunanjimi počutki pa potrebujejo naše oči najskrbnejše čuječnosti, najtršega brzdanja, ker so naši čistosti najbolj nevarne stvari. Oči so sicer lepe, čiste, svetle, bistre, nam potrebne stvari, so pa vendar le v spotikljej njemu, kdor jih brzdati in nevarnim rečem zapirati noče. Oči so po besedah svetih cerkvenih očetov in učениkov okna, skozi katera se nečistost v človeška sreca splazi: *Kdor skozi ta okna svojega telesa neprevidno gleda, vname v sebi hudo poželjenje; hudo poželjenje pa ga premoti, da stori, kar sicer ni hotel storiti*, govori sv. Gregor. Oči so po besedah modrega Siraha (31, 14.) v svetem pismu *huda reč*, ker se radi obračajo v nespodobne kraje in ostudne stvari ogledujejo. Oči so po besedah preroka Jeremija (Žal. pes. 3, 51.), ki človeku najdražji zaklad — sveto čistost — poropajo. Sv. Jeronim, cerkveni učenik pravi: *Že en sam nečisti pogled lahko poropa duši življenje* (nedolžnost, čistost, mir in pokoj). Tega nas lahko prepričajo žalostne prigodbe popisane v svetem pismu.

Mozes piše v svojih prvih bukvah (6, 1.): *Ko so se jeli ljudje množiti na zemlji, so videli sinovi božji* (t. j. pobožni Setovi mlajši so videli) *človeške hčere* (hudobne Kajnove mlajše), *da so lepe*, in predrzni pogled jih je preslepil, da so k njim zahajali in z njimi grešili; zato je Bog pokončal s potopom ves spačeni človeški rok, razun Noeta in njegove družine. Oči Setovih otrók, njih predrzni pogledi v hudobne ženske so bili tedaj prvi vzrok, da so se ž njimi pečali in se po njih spačili; njih spačenost pa je bila kriva vesoljnega potopa.

Kam, sin Noetov, vidi odgrneno sramoto svojega očeta, teče pravit to svojima bratoma, ki sta zunaj bila. Sem in Jafet pa vsa

sramožljiva vzameta plašč na svoje rame, ter s proč obrnenim obrazom odeneta nagoto svojega očeta. Ko Noe zvé, kaj mu je storil njegov mlajši sin, ga zavoljo njegove nesramožljivosti prekolne in to prokletstvo še zdaj teči nad nesrečnim Kamovim zarodom! (I. Moz. 9, 22.) Glejte! Kamove oči, ki jih ni brzdal, ki jih ni brž umaknil, so bile krive njegovega nespodobnega obnašanja in njegove strahovitne kazni.

Dina, Lijina hči, gre gledat žene tistega kraja, kako da so nališpane. Ko jo ugleda Sihem, poglavar tiste dežele, jo odpelje in v nečisti greh zapelje. (I. Moz. 34.) Oh, koliko krvi je teklo zavoljo te pregrehe, ker so se Dinini bratje maščevali nad Sihemom, poglavarjem tiste dežele. Kdo je bil vsega tega kriv? Ali ne Dina, ki je šla tje svoje oči past? Ali ne tudi oči Sihemove, ki so se bile vanjo zagledale?

Egiptovski Jožef je bil po besedah sv. pisma lepega obraza in zale postave. Zatoraj je njegova gospodinja obračala svoje oči v Jožefa ter ga v greh napeljevala. (I. Moz. 39, 6.) Glejte! predrzni pogledi so v nji hudo poželjenje budili!

David, ki se je v svojih mladih letih z levi metal in jih davil, ter jim kosti razdrobil, David, ki je velikana Golijata s fračo ustrelil in mu z njegovim mečem glavo odsekal, David, ki ga je Bog sam Izraelovemu ljudstvu dal za kralja, David, kateremu je Bog oljubil, da bode iz njegovega rodú prišel na svet Zveličar vesoljnega sveta, David, kateremu je Bog dal preroškega duha, David, ki je postavo Gospodovo vedno premišljeval in se po nji ravnal, David, mož po volji božji, vidi žensko se kopati, — komaj, komaj jo pogleda, že se v njem vname nečisti ogenj, da zabrede v toliko hudobijo! En sam pogled Davida tako omami in omoti, da popolnoma pozabi na Boga in na njegovo sveto postavo; njegove oči so mu bile v padec. Oči tedaj so vrgle največega viteza ali junaka v Izraelu; en sam neprevidni pogled je bil in že je ob tla sloveči Golijatov zmagovalec, že je sveti mož, mož po volji božji, satanov služabnik. Če se je to sirovemu lesu, kralju Davidu, svetemu možu prigodilo, kaj se bo suhemu lesu, nam slabim ljudem zgodilo, ako svojih oči ne brzdamo? Če vihar globoko vkoreninjani hrast podere, koliko prej in ložje podere puhlo in gnjilo jelko ali smreko!

Tudi najsvetejši možje so skusili, koliko skušnjav, koliko strahovitno vojsko v srcu lahko napravi en sam neprevidni pogled. Tega naj nas prepriča naslednja zgodba. Preljubi! podajmo se v duhu s svojimi mislimi tje v Betlehem v neko lopo ali votlino v puščavi in pogledjmo moža, ki v nji prebiva. Svet mož bledega obličja in zgrbanega obraza je, ker se ostro pokori in mrtvi, oči so mu globoko upadle, vse zabrekle so, ker cele noči prečuje v molitvi in premišljevanji večnih resnic; ustnice mu komaj zobe pokrivajo zavoljo ostrega posta; niga družega kakor kost in koža zavoljo njegovega spokornega življenja. Zložno življenje mu je čisto neznana reč, saj še potrebnega nima in veliko pomanjkanje trpi. Koreninice in zelišča so mu vsakdanja hrana, z vodó si ugaša pekočo žejo. Gola zemlja je njegova postelj, kamen je njegova glavšnica. Vendar ta spokorni mož s svojimi rokami sklepa in toži kakor nekdanj sv. apostelj Pavel nad grozno vojsko svoje potrte

duše. Kdo pa je bil ta puščavnik, ki je imel toliko vojsko v svojem srcu? Sveti Jeronim, sloveči cerkveni oče in učenik, je bil ta spokornik v samotni lopi. Kako pa si je bil napravil toliko vojsko v svoji duši? Tako-le: Bival je v svojih mladih letih v slavnem mestu Rimu, in tukaj so mu bile le enkrat oči ušle na neko nališpano plesalko, in podoba te plesalke se mu je bila tako v domišljijo, v glavo vtisnila, da se je ni mogel po nobeni ceni znebiti. Bežal je iz Rima v daljno deželo — v Palestino, v samotno lopo pri Betlehemu, in podoba tiste nališpane plesalke ga je tje spremljala, noč in dan mu je bila pred očmi, ter mu nepokoj delala. Ni mu bilo že dovolj, se tako pokoriti, da ga ni bilo družega kakor kost in koža, še s kamenom se je tolkel na svoje prsi, ker si je mislil, da bo s tem spravil iz svoje duše podobo one nališpane plesalke, in da bo zopet dosegel svoji duši zgubljeni mir. Pa nesrečna podoba ga ni zapustila. Prestavljal in razlagal je sveto pismo, obkladal se z mnogimi deli in opravili in vendar se ni mogel znebiti nališpane Rimljanke. Rimljanca je njegovega duha begala in nadlegovala tudi pri najbolj težavnih delih in opravilih. Preljubi! glejte, koliko vojsko napravi en sam pogled svetemu možu! Spolnile so se nad njim besede preroka Jeremija v njegovi žalostni pesmi, katere sveti Jeronim sam na-se obrača in ponavlja rekoč: *Moje oko mi je dušo oropalo!* (3, 51.) Prizadevam si zbrati svojega duha in kaj dobrega premišljevat, pa me precej moti moja domišljija, ker se mi vriva tista nespodobna stvar, katero so videli moje oči. *Moje oko mi je dušo oropalo.* Če tudi premišlujem strahovite resnice poslednjih reči; če se mi tudi zdi, da slišim celó trebento, katera k sodbi kliče; če si tudi mislim, da stojim pred sodbo božjo; če me tudi pri tem premišljevanji tolika groza obhaja, da mi mrzel pot z obraza lije, in se mi tresejo kosti zavoljo strahú prihodnjih reči: me vendar le obhajajo vse druge misli, ter me peljejo na drugo gledišče (v Rim). Neka oseba, katero je moje oko le samo enkrat ugledalo, se mi tako živo pred oči postavlja, kakor da bi jo resnično videl. *Moje oko mi je dušo oropalo.* Pregarjam tega roparja, skušam ga premagati z mnogimi opravili, krotim (tepem) svoj život, da bi svoje srce v oblast dobil, in vendar z vso silo ne dosežem dušnega mirú. *Moje oko mi je oropalo moje srce.* Moje srce je šlo za mojim očesom. Moje oko ga je zapeljalo.

Kakor nekdanj sv. Jeronim, ravno tako bi utegnil danes marsikdo tožiti in zdihovati, rekoč: „Moje oko mi je oropalo moje dušo, ker se je bilo zagledalo v škodljive, nespodobne, nesramne reči, da so se bile potem v mojem srcu zbudile grešne misli in želje; moje oko me je tedaj zapeljalo v greh, oskrunilo mojo čistost, mi podrlo dušni mir in pokoj. Moje oči so mi poropale sveto čistost, me zapeljale v greh, o kolikokrat že v mojih mladih letih, in morebiti še celo zdaj moje stare dni!

Preljubi v Kristusu! ker imajo oči toliko moč do našega srca, ker nam lahko toliko hudih skušnjav napravijo, v nas pregrešne misli

in želje zbudijo, in sveto čistost v nas oskrunijo: se iz vsega tega za nas izhaja sveta dolžnost čuti nad svojimi očmi, ter jih skrbno varovati, da ne bodo gledale in ogledovale tacihi reči, katere bi nam bile v spotiko! To dolžnost, svoje oči brzdati, nam sam sveti Duh naklada, ker iz ust modrega Siraha takole govori in zapoveduje, rekoč: *Ne oziraj se po poželjivi ženski, da kje ne padeš v njene zadrge . . . Ne upiraj svojih oči v devico, da se kje nad njeno lepoto ne pohujšaš . . . Ne zijaj okrog po mestnih ulicah, in ne klati se po njegovih cestah. Obračaj svoj obraz od nališpane ženske, in ne pogleduj po tuji lepoti; zavoljo ženske lepote se jih je že veliko pogubilo, ker iz nje se poželjivost kakor ogenj vnema.* (Sir. 9.) — Jezus Kristus pa uči in zapoveduje, rekoč: *Ako te tvoje desno oko pohujša, izderi ga in vrzi od sebe; zakaj boljše ti je, da eden tvojih udov pogine, kakor da bi bilo tvoje celo telo v pekel vrženo.* (Mat. 5, 29.), to je, ako ti je tvoje oko v spotiko, če v tebi nečiste misli in želje zbuja, če te v greh zapeljuje, ga z vso silo zadržuj, da ne gleda nobene pohujšljive osebe, nobene nesramne podobe in nič nečednega; zakaj boljše ti je, svojim očem še tako prijetno in mikavno stvar odreči, tudi največjo časno škodo ali zgubo trpeti, kakor pa večno pogubljenemu biti.

Preljubi! ker so tedaj oči naši čistosti tolikanj nevarna stvar, zatoraj storimo ž njimi zavezo, kakor nekdanj sveti Job (31, 1.) in za njim sto in sto svetnikov, da jim nič gledati ne dopuščamo, kar bi nam v spotiko bilo, kar bi v nas hudo poželjenje zbuditi utegnilo, s takim brzdanjem svojih oči se bomo mnogih skušnjav in grehov obvarovali in poslednjič bomo tudi mi dosegli, kar Bog po svojem preroku Izaju obeta njemu, kdor svoje oči brzda, ko pravi: *Kdor si zatisne oči* (t. j. kdor jih zadržuje), *da hudega ne vidiijo, tisti bo prebival na višavi* (na Sijonski gori, v nebeškem Jeruzalemu), *njegove oči bodo gledale Kralja* (nebes in zemlje) *v njegovi lepoti.* (Iz. 33, 15—17.)

2. Da sveto čistost neomadežano ohranimo moramo drugič čuti tudi nad svojimi ušesi, ter jih moramo skrbno varovati, da ne poslušajo grdih besedi, umazanih pogovorov in zaljubljenega petja. Če so naše oči okna, skozi katera se nečistost v človeka splazi, so naša ušesa vrata, skozi katera ostudna pregreha vanj šine. Vsakdanja žalostna skušnja nas uči, da že ena sama nespodobna, ostudna beseda, ki jo človek sliši, v njem lahko obudi nečiste misli, ki se jih kaj težko znebi, ali pa še znebiti ne more; da mu že ena sama umazana beseda lahko umaže čisto srce, in iz njega prežene mir in pokoj. Kristijan, kristijana! mar ni to res? Ali ti mar ni hodila na misel

ona umazana beseda, ki si jo slišal ali slišala iz umazanih ust tega in tega klafača in kvantača? morda ti še na misel hodi, morda se ti še celo pri molitvi vriva, morda ti še v cerkvi v glavo sili, morebiti ti še celo po noči ne dá pokoja, ker se človeku kaj rado v spanji pritika, kar po dnevu posluša. Glej, to je grenki sad umazanih besedi, ki si jih prostovoljno morebiti še celo z veseljem poslušal, poslušala.

Krščanski stariši! vi se morebiti čudite in strmite in se popravišujete, kako je to, da vaši otroci ostudno pregreho poznajo, se nesramne reči pogovarjajo in da so vso sramožljivost do sebe in do drugih ljudi zgubili, ki so pred malo časom bili vsi nedolžni kakor angelji božji. Od kod tedaj ta hitra sprememba? Od tod le: Vaši nedolžni otroci so slišali nesramne pogovore spridenih poslov, svojih že spačenih bratov in sester, že spridenih sosedovih fantalinov, deklin in pastirjev; od njih tedaj so se navzeli nečistega strupa, ker so jih poslušali tam-le v hiši, v kuhinji, na gumnu ali podu, na njivi, na travniku, na paši. Hudoben človek je s svojim okuženim jezikom vsejal luliko nečistosti v njih nedolžna srca; ta lulika je kmalo pogrnala, in zdaj že tudi mlado luliko rodi.

In vi, ki ste tako nesrečni bili, da ste tako zgodaj že v svoji prvi mladosti belo oblačilo krstne nedolžnosti umazali, povejte nam, kako se je to zgodilo? Kdo vam je kvas nečistosti v srce postavil? Marsikdo bi nam utegnili s solznimi očmi potožiti, rekoč: Bil sem nedolžen kakor egiptovski Jožef, bila sem čista kakor sveta Neža, hodil, hodila sem pred Gospodom v svoji deviški lepoti, hudo poželenje je v meni spalo kakor v sv. Alojziju, moje srce je bilo mirno in pokojno, polno nebeškega veselja zlasti pri sv. obhajilu; pa ta moj srečni, presrečni angeljski stan ni dolgo trpel; prišel je namreč sovražnik svete čistosti, bil je oni pohujšljivi hlapec (Bog mu daj dobro, saj je že na onem svetu), bila je ta in ta nesramna dekla (saj je tudi že v večnosti), bila sta sosedova, ki sta prva s svojim ostudnim govorjenjem nečiste misli, hudo poželenje v meni zbudila, moje čisto srce umazala, ga smrtno ranila, nebeški mir in pokoj iz njega pregnala. Prostovoljno poslušanje nespodobnega govorjenja je bil tedaj vzrok, prežalostni začetek mnogih skušnjav, hudih misel in željá, pa tudi nečistega dejanja. Ušesa so tedaj zares vrata, skozi katera v človeka pregreha lazi, če jih pregrešnemu govorjenju ne zapiramo.

Preljubi! če nam je sveta čistost ljuba in draga, moramo ta vrata, svoja ušesa, kolikor nam je mogoče zapirati nespodobnemu govorjenju, kar nam zapoveduje sv. Duh po modrem Sirahu (18, 28.) v sv. pismu, rekoč: *Zagradi s trnjem svoja ušesa; hudobnega jezika*

nikar ne poslušaj, t. j. skrbno čuj nad svojimi ušesi, ter ne poslušaj hudobnega jezika, da te ne zapelje v greh. V drugem kraji sv. pisma opominja Salomon, rekoč: *Moj sin! . . . Ne glej* (ne poslušaj) *zapeljive ženske; zakaj kakor satovje, ki se med iz njega cedi, so . . .* (njene) *ustnice, in slajše kakor olje je njeno grlo; nje konec pa je grenak kakor pelin in oster kakor na oba kraja nabrušen meč* (Preg. 5, 2.), t. j. *Moj sin!* zapeljive ženske nikar ne poslušaj; zakaj njene besede so slajše kakor méd, in jezik ji tako gladko teče, kakor da bi bilo njeno grlo z oljem namazano; konec tega njenega govorenja pa je grenak kakor pelin, ima za te grenke, slabe nasledke; nje jezik je kakor na oba kraja oster meč, ki lahko smrtno rani tvojo dušo; *in njene stopinje peljejo v pekel* (5, 5.), t. j. v časno in večno pogubljenje.

Memo grdih, nesramnih pogovorov se moramo tudi skrbno varovati, poslušanja zaljubljenih, klafarskih pesem. Lahko se mladeneč in dekle naučita tacih pesem, gotovo pa tudi s takim petjem v sebi in drugih poželjivost zbudjata. Kolikor slajše in prijetnejše je klafarsko petje, kolikor bolj se spačeni naturi prilega: toliko prej človeka omoti, toliko hitreje obudi v njem hudo poželjenje, toliko bolj gotovo užiga v njem meseno ljubezen do pevca ali pevke.

Tičar sladko pa zapeljivo piska ali žvižga, kadar tičice na precep ali na limanice ali v mrežo kliče in vabi. Tičica ne čuti nobene nevarnosti, veselo leti za tičarjevim glasom, se hitro vjame in tičar ji vrat zavije. Ravno tako tudi zalezovalec čistih duš milo in sladko poje, ter nedolžne tičice k sebi vabi. Neumnice gredó za sladkim, zapeljivim petjem in se kmalo vjamejo in zgubijo svojo čistost.

Basen, zmišljena povest, pripoveduje, da so bile nekdanj morske gospodičine, ki so na morji s svojim sladkim ginljivim petjem mornarje k sebi vabile, privabljene pa raztrgale. Tem morskim gospodičinam so podobne take pevke, ki s svojim sladkim petjem, s petjem nepoštenih, zaljubljenih, nespodobnih, nesramnih pesem, mladence k sebi vabijo, premotijo, jim glavo zmešajo, nečisto ljubezen vnemajo, poslednjič pa jim obleko krstne nedolžnosti raztrgajo.

Čuti moramo še tudi 3. nad svojimi nogami, da nas ne nosijo v grešne priložnosti; čuti moramo nad svojimi rokami, da se prepovedanih krajev ne dotikajo; čuti moramo tudi nad svojim grlom, da se varuje nezmirne pijače; ker pijanost je mati nečistosti. Predolgo bi vas mudil, ko bi vam vse to bolj na drobno razlagati hotel; toraj danes le še samo to memo gredé rečem, da bi z vso svojo čuječnostjo nad svojimi zunanji počutki ne premogli svoje čistosti obvarovati,

ako bi nas Bog ne podpiral s svojo vsegamogočno milostjo. Da nas bo pa Bog podpiral s svojo milostjo, ga moramo dan na dan za-njo prositi, pa tudi Mariji prečisti Devici se priporočati, ker je ona posebna varhinja svete čistosti.

O Marija, devic Devica, naša ljuba Mati! sprosi nam potrebno milost božjo, da ž njo podpirani premoremo v brzdi imeti vse svoje počutke in ohraniti sveto čistost, sleherni po svojem stanu. Amen.

† Jurij Volc.

2. Marija Magdalena in Mati božja.

Marija je najboljši del izvolila, kateri jej ne bode odvzet. Luk. 10, 42.

Kolikorkrat se povrne smrtna obletnica kakega ljubega in dragega izmed družine, temveč še le obletnica materine smrti, gotovo ta dan za družino ni dan veselja in radovanja, ampak spomin žalosti in srčnih bolečin. Tako danes praznujemo vsa velika družina katoliškega sveta smrtno obletnico svoje ljubeznjive matere Marije. A ta dan za katoliško cerkev nikakor ni dan žalovanja, ampak dan veselja in radosti. Sv. cerkev sama nas mestu k žalosti pa k veselju spodbada, ko v začetku sv. maše moli rekoč: *Veselimo se v Gospodu in slovesno obhajamo častni dan prevzvišene Matere božje Marije, katere godu se veselé angelji in hvalijo Sinu božjega.* — In pa res, kako ne bi se veselili, če se spominjamo, da je bila na ta dan z dušo in telesom v nebesa vzeta Marija, ona, ki je deviška mati in porodnica našega Zveličarja, je pa tudi naša mati in naša najmogočnša priprošnica pri Bogu, postavljena za kraljico angeljem in svetnikom, in kateri se ima ves svet za brez števila milost in dobrot zahvaliti? Po pravici se toraj danes sv. cerkev in njeni otroci veselé zaradi časti in slave in povišanja svoje matere za kraljico nebes in zemlje, in po pravici sv. cerkev nanjo obrača besede Jezusove v današnjem sv. evangeliji, da si je *Marija najboljši del izvolila, kateri jej ne bode vzet*, ta del namreč, ki nas zamore popolnem osrečiti za časnost in večnost, ki obstoji v skrbi za zveličanje. — Da pa ostanemo pri besednem pomenu in pri osebah današnjega sv. evangelija, premišljevatl hočemo v svoj izgled in spodbudo 1. kako da si je Marija, Martina sestra, in 2. kako da si je (v prenešenem pomenu) Marija devica in mati božja najboljši del izvolila, da še mi hodimo po njunih stopinjah.

1. Pišlo uro od Jeruzalema stala je za Kristusove dobe v prijetnem dolu vas Betanija. Ondi so brat in dve sestri iz Judovega rodu imeli hišo in veliko posestvo, in Zveličar je po svojem popotovanji čestokrat pri njih ostajal in prenočeval, kajti bili so izmed njegovih učencev. Temu bratu ime je bilo Lazar, sestram pa Marta in Marija, in te dve ste, o katerih je govorica v današnjem sv. evangeliji. Mlajša teh dveh, namreč Marija, bila je iz prvega, kakor otroci tega sveta, silno nečimurna, hlepeča po veselji in celó razuzdana. Zabredla je v tolike hudobije, da je bila na glasu za očitno grešnico. Ker je večidel stanovala na Galilejskem na svoji pristavi v Magdali, imela je priimek Magdalena. Prišla je polagoma ob vso čast in sramožljivost. Veliko bilo je pohujšanje, ki ga je dajala, velika pa tudi žalost brata in sestre, ki sta vedno molila za njeno spreobrnjenje. Tako jo vendar Marta pregovori, da posluša pridige Zveličarjeve. Videti Zveličarja in slišati njegove nebeške nauke, zadene jo žarek milosti božje, da spozna svojo sramoto in hudobijo, in z bitko žalostjo in srčnim kesanjem nad svojimi grehi hiti na svoj dom. Od sebe vrže vso nečimurnost, s katero je hotla doslej svetu dopasti, in vroče solze se jej udirajo po lici. Le to so njene edine želje, poiskati Zveličarja, da bi pri njem našla zgubljeni mir sreca. Kmalu ponudi se jej prilika, da se ž njim snide. Nekdo izmed farizejev, namreč Simon po imenu, Jezusa povabi v gostijo. Brž vzame Marija drago alabastrovo pušico in gre za njim v Simonovo hišo. Spoznavši svojo ne vrednost ne upa se predenj stopiti, temuč se mu od zadej približa in se vrže k njegovim nogam, ter mu jih moči s svojimi solzami in otira s svojimi lasmi. Od žalosti nad svojimi grehi ni jej moč ene besedice izpregovoriti, ampak le Zveličarjeve noge poljubuje in mu jih mazila z lepo dišečim mazilom. — S postranskimi pogledi ozira se svetohlinec Simon sedaj nanjo sedaj na Jezusa, misle sam pri sebi: „Da bi bil on prerok, vedel bi pač, kdo in kakošna je žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica“. Jezus, dobro vedoč za natolcevanje Simonovo in užaljeno srce Marijino, reče Simonu: „Nekaj ti imam povedati.“ Reče mu: „Učenik povej!“ In Jezus pravi: „Nek posojevalec imel je dva dolžnika; eden je bil dolžan 500 denarjev, eden pa 50. Ker pa nista imela s čim plačati, odpustil je obema. Kateri ga je toraj bolj ljubil?“ Simon mu odgovori: „Menim, da tisti, kateremu je več odpustil.“ „Prav si razsodil“, mu reče Kristus. Obrnivši se k Magdaleni reče Simon: „Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo in ti mi še vode za noge nisi dal; ta pa mi je s solzami noge močila in otirala jih s svojimi lasmi. Poljubil me nisi; ta pa, kar je v hišo prišla, ni

jenjala nog mi poljubovati. Glave mi nisi z oljem mazilil, ta pa mi je noge z mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov jej je odpuščenih, ker je veliko ljubila; komur se pa manj odpusti, manj ljubi.“ Magdaleni pa reče: „Odpuščeni so ti tvoji grehi!“ — Pri teh besedah je utolaženo srce skesane grešnice, in čudodelen mir oživlja njeno dušo, ker jej je vzeta težka butara pregreh. Z neizrekljivim veseljem, kakor bi se bila nebesa nad njo odprla, gre vsa spremenjena na svoj dom. Na nobeno reč več na svetu ni navezana, kakor le na enega, ki ga z vsemi dušnimi močmi ljubi, na svojega Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa. Odslej ostane njegova zvesta najdena ovca in z drugimi pobožnimi ženami spremlja Jezusa, da posluša besede večnega življenja. Zato jo nahajamo zopet danes, ko se Jezus gredeč v Jeruzalem znovič v Betaniji v Lazarjevi hiši mudi, pri Jezusovih nogah, da posluša njegove nebeške nauke, med tem, ko se pobožna Marta trudi, da bi Gospodu z jedjo postregla. Zato sliši zopet iz Jezusovih ust tolažilne besede: *Marija si je najboljši del izvolila, kateri jej ne bode odvzet.* Tako je Marija Magdalena odslej ostala najzvestejša Jezusova učenka, in je Jezusa še celó na Kalvarijo spremila, ondi pod njegovim križem stala, priča bila njegove smrti, njegovega pokopa in vstajenja iz groba. Njej na tolažbo se jej je Kristus med prvimi v podobi vrtnarja prikazal, in ko je v nebesa šel, bila je tudi ona med učenci, ki so ga spremili na Oljsko goro in ga videli v oblacih iti v veličastvo Očetovo. Na to pa nam ustno zročilo pripoveduje, da so bili Lazar, Marta in Marija Magd. z dekle Marcelo in učencem Maksiminom za časov prvega preganjanja kristijanov svojih posest oropani in iz dežele pregnani. Pregarjalci deli so jih v razhrebano barko brez vesel in jader in izročivši jih valovom porinili so barko po širokem morji. Vetrovi zaneso jih do francoskih obal, kjer sedaj stoji mesto Marséj. Ondi sta Lazar in Maksimin ustanovila med ajdi krščansko občino in Lazar jej je bil prvi škof. Marta pridobi si z dekle Marcelo več drugih pobožnih devic in prebiva ž njimi v devištvu, postu in zatajevanji v nekem samotnem kraju še 30 let; Marija Magd. pa je šla v gore ter živela v neki pozemeljski duplji v najostrejši pokori in objokovanji svojih grehov. Poleg tega zročila so jo ondi čestokrat angelji obiskovali in jej živež nosili; pred smrtjo pa je še iz Maksiminovih rok prejela sv. popotnico, in se potem preselila k Njemu, katerega je že svoje žive dni čez vse najzvestejše ljubila, k Jezusu v sveta nebesa.

Iz tega životopisa Marije Magdalene vidite, ljubi moji! v čem da obstaja tisto, kar Kristus v sv. evangeliji imenuje „najboljši del“

človekov, namreč v skrbi in prizadevanji za zveličanje svoje duše. Še posebno pa se učimo iz Marijinega življenja, da za grešnike ni drugega pota v nebesa, kakor pot prave srčne pokore in spolnovanja božjih naukov. Le po tem potu doseže spokornik „najboljši del“ v življenji in v smrti, kateri mu ne bode odvzet vekomaj ne.

2. Če pa že od Marije Magdalene veljajo besede, da je s svojo spokornostjo, ter s poslušanjem in spolnovanjem Jezusovih naukov, toraj s skrbjo za zveličanje svoje duše „izvolila najboljši del“, tem bolj sme potem sv. katoliška cerkev te besede Jezusove še le obračati na deviško porodnico in Mater božjo Marijo, in to baš v praznik njenega vnebovzetja, katero je krona njenega nad solnce čistega življenja! Le vodo bi v morje nosil, kdor bi hotel dovolj in vredno ocenjati in proslavljati njeno nadangeljsko čistost in nedolžnost, njeno ponižnost, krotkost in potrpežljivost, njeno pokorščino in udanost v voljo božjo, njeno krepost, njeno pobožnost in svetost, ter popisovati njene čednosti in zasluge za nebesa. Dvanajstero zvezd vidite na podobah krog njene glave, katere pomenjajo njenega svetega življenja brezšteviline čednosti, in katerih se druga od druge lepše blesti. Bila je namreč ona tista že v raji prvim starišem obljubljena žena, ki je peklenški kači glavo strla, in poleg te obljube bila tolažba in upanje vseh pravičnih stare zaveze. Ona bila je tista, katero ženin v visoki pesmi ljubeznjivo pozdravlja z besedami: *Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.*“ Ona je tista, katero veliki angelj Gabriel česti z besedami: *„Češčena, Marija, milosti polna, Gospod je s Teboj!“* Ona je tista, katero je radi njene lepote Bog Oče sam za svojo ljubeznjivo hčer, Bog Sin za svojo mater, in Bog sv. Duh za svojo brezmadežno nevesto izvolil; tista, katera je vsled teh zaslug in božjih milost med vsemi Evinimi hčerkami vredna postala, s pripomočjo sv. Duha biti mati božjemu Sinu ter je pred in po materinstvu vedno neomadežana devica ostala. — Ozrite se na njena mladostna leta, katera je preživela v tempeljnu, se že tedaj Bogu posvetila in mu darovala ne le svojo deviško čistost, ampak tudi svojo voljo in sebe popolnoma vso. Ozrite se na njeno prestrašenje, njeno pokorščino pri Angeljevem oznanjenju, njeno voljnost in potrpežljivost na potu v Betlehem, na njene materine skrbi in njeno čuječnost pri begu v Egipt, na njen strah med ajdi in neverniki, na njeno žalost, ko je dvanajstletnega dečka Jezusa zgubila. Poglejte njene bolečine, ki jih je trpela zaradi preganjanja, sovraštva in zalezovanja svojega božjega Sina, na meče v njenem materinem srci in vzlasti na njeno bolečino, ko je stala pod križem svojega umirajočega Sina,

ali ko so jej mrtvega položili v njeno naročje. A pri vseh teh neznosnih bolečinah, s katerimi je zaslužila krono mučenja, nikdar ni bilo najmanjšega godrnjanja v njenih ustih, ne najmanjše nevolje v njenem srei, ker bila je in hotela ostati vseskozi „dekla Gospodova, kateri se zgodi po Njegovi besedi.“ — Tako bila je dev. Marija ne le po posebni milosti božji najnedolžniša in najsvetejša med angelji in svetniki, ampak je tudi zavoljo svojih lastnih zaslug prejela najlepšo krono v nebesih in postavljena bila za kraljico angeljev in svetnikov, za kraljico nebes in zemlje, ter si je tako po besedah sv. cerkve *izvolila najboljši del, kateri jej ne bode odvzet.* — V njene stopinje stopajo vsi tisti mladeniči in device, kateri iz ljubezni do Boga Mariji in Njemu posvete in darujejo svoje devištvo, bodi si po samostanskih obljubah ali med svetom, ter svojo čistost in nedolžnost neomadežano ohranijo do smrti in Boga nikdar z nobenim smrtnim grehom ne razžalijo. Tudi oni si izvolijo „najboljši del, kateri jim ne bode odvzet.“ — Ta del, ljubi kristijani! je tudi za vsakega zmed nas najboljši; a kdor je del Marijin z grehom zgubil in zapravil, izvoli naj si del Magdalenin, zakaj le ta dva pota sama sta, pot nedolžnosti ali pa pot pokore, ki držita v nebesa. Kdor je toraj zgrešil prvega, ta naj se z Božjo in Marijino pomočjo zvesto drži drugega po vzgledu Magdaleninem, da bode njegov delež pri Mariji in svetnikih Božjih v svetih nebesih. Amen.

Matija Torkar.

Deseta nedelja po binkoštih.

I. Sv. čistost. — Varuj svojih nog!

Dva človeka sta šla v tempelj molit.

Luk. 18, 10.

Moža, o katerih govori današnji sv. evangelij, sta sicer v tem oba hvale vredna, da sta šla v tempelj molit. Izvolila sta si najboljšo pot; kajti boljše poti si ne moremo misliti, kakor je pot v hišo božjo k molitvi. Le to je bilo škoda, da eden izmed njiju, — farizej ni molitve prav opravil ter si je s svojo prevzetnostjo vse skazil. Pa danes se ne bom pri tem dalje mudil, kakšna je bila molitev teh dveh mož, zakaj je bila molitev enega dobra, a drugega slaba; marveč njuna hvalevredna pot k molitvi v tempelj me v živo spominja onih napačnih in hudobnih potov, po katerih hodi premnogo kristijanov

sedanjih časov. Ta pot farizeja in cestninarja se mi zdi prebritko očitanje vsem onim kristijanom, kateri z nogami Boga tako zelo žalijo. Ako premišljuješ grešna pota zlasti sedanje mladine in vidim, v kolike nevarnosti zahajajo, se mi milo stori in primoran sem reči: Stokrat srečniši bi bili, ko bi bili kruljevi in hromi, kajti ko bi ne imeli zdravih nog, bi Boga gotovo stokrat manj žalili.

Posebno milo pa se mi zdi, če vidim, da kristijani obojega spola svoj najdražji zaklad — sveto čistost tako predrzno na prodaj nosijo. Že sv. Pavel je svojim vernikom pripovedoval, kako težko je ohraniti ta neprecenljivi zaklad in ga obvarovati vsakega madeža, ter jim je rekel, da ga nosijo v prsteni posodi, ki se silno rada razdrobi. Tudi jaz sem vas že v nekaterih pridigah učil, kako lepa je ta čednost, pa tudi na to sem vas opomnil, koliko sovražnikov na njo preži in koliko se mora vojskovati, kdor jo hoče brezmadežno ohraniti! Posebno sem zadnjič vas opominjal, da čujte nad svojimi očmi in ušesi ter sem še ob koncu pridejal, da skrbno varujte tudi svojih nog. Ker vam pa tega nisem utegnil obširniše razkladati, danes še enkrat povzamem važni pripomoček za ohranjenje sv. čistosti, rekoč: Ako hočeš sveto čistost obvarovati, varuj svojih nog 1. v slabe družčine, 2. v obhoji z drugim spolom, in 3. v plesu. — Vém, da s tem govorjenjem sveta predelal ne bom, pa dosti bo dobička, rečem s sv. Vincencijem, če se le en sam greh odvrne. In kdo bi bil tako nezaupljivega srca, da bi tudi tega med tolikim številom poslušalcev ne pričakoval. Zatoraj naj nobeden ne reče: Čemu je ta pridiga, saj ne bo nič koristila.

1. Komur je ljuba sveta čistost in jo neomadeževano ohraniti želi, naj varuje svojih nog, da ga ne bodo brez potrebe v take kraje, hiše in družčine nosile, v katerih bi se lahko spotaknil, padel in zgubil čistost svojega srca.

Vsakdanja skušnja nas uči, da je človek grozno slabe in spačene nature, da ga večkrat nečiste skušnjave nadlegujejo, nadlegujejo v samoti, nadlegujejo med poštenimi ljudmi, nadlegujejo še celo v cerkvi med službo božjo, ter mu tudi v molitvi pokoja ne dajo: zdaj ga obide kaka slaba misel, zdaj se mu kaka nespodobna podoba pred oči stavi, zdaj se obudé v njem kake nesramne želje: in vse to velikokrat zoper njegovo voljo, ne da bi bil sam tega kriv. Če se tedaj nečiste skušnjave že same od sebe tolikanj rade v človeku zbudé, ko se jim tudi najmanjše priložnosti ne dá; oj kako naglo se bodo še le zbudile in človeka kakor plaz obsule, ter ga globoko v hudobijo

pokopale, ako brez potrebe v nevarne kraje in med take ljudi zahaja, kateri so umazanega jezika in nespodobnega zadržanja v svoji noši in v svojem dejanji; zakaj *kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti pogine*, pravi sveto pismo.

Menim, da se nobena še tako kužna bolezen tako naglo ne naleze in se tako rada telesa ne prime, kakor se prime kuga nečistosti duše, če človek zahaja v take kraje, hiše in družčine, kjer to dušno kugo že imajo. Zgodi se mu, kakor onemu siromaku, ki je neznanu boležen v tej ali oni hiši nalezel, ko sam ne vé, kdaj in kako jo je dobil. Tudi on se takorekoč po nevedoma strupa nečistosti navzame, ki natihoma začne njegovo nedolžnost podkopavati in njegovo dušo moriti in se morebiti te svoje dušne boleznj prej ne zavé kakor tedaj, ko je že popolnoma zgubil svojo dušno lepoto, popolnoma zapravlil posvečujočo milost božjo, popolnoma podrl v sebi tempelj sv. Duha, ter v svojem umazanem sredu postavil altar, na katerem namesto ljubezni božje nečisti ogenj gori, ali pa v oni pregrešni navadi teči, katera zraven že umorjene duše tudi njegovo telo mori, mozeg v njegovih kosteh posuši in mu vse prezgodaj jamo v črno zemljo skoplje.

V ta nesrečni, zares krvavih solz vredni stan človek še tolikanj pred in rajši zabrede, ker je že po natori k hudemu nagnen, potem pa še od svojih hudobnih tovarišev vlečen. Ti malopridni tovariši mu najprej s svojim nespodobnim kvantanjem sramožljivost v obrazu zatarejo, potem pa s svojim zvitim goljufnim govorjenjem, da to ali ono ni greh, strah božji iz njegovega srca preženejo, vest zadušé, večkrat še celo vso vero vzamejo. Oj nesreča nesreč! Sramožljivost v tvojem obrazu zatrta, strah božji iz tvojega srca pregnan, tvoja vest zadušena, potem pa od hudobnih tovarišev vlečen človek: komu si podoben? Vozniku si podoben, ki je vajat zgubil, ali pa iz svojih rok spustil in je vlečen od zdvijanih konj, kamor jih ravno zdvijana natura obrne in žene, če tudi v globoke prepade, kjer najdejo svoj žalostni konec. Ravno tako vleče tudi tebe tvoja in tvojih tovarišev spridena volja, spačena natura, živalsko poželjenje, v globoke prepade, v časno nesrečo in v brezno peklensko, ako si vajat strahu božjega zgubil. Smé se potem takem reči, da je hoja v slabe tovarišije tista žalostna pot, po kateri se pride v svojo lastno nesrečo, tista s solzami polita pot, po kateri se angeljsko devištvo k pogrebu nosi, tista nevarna pot, po kateri se med telovaje in roparje pride, ki nedolžne duše moré. Slaba tovarišija je nedolžnosti morija. Kar peklenski sovražnik sam ne premore, to po hudobnih tovariših stori. Zato opo-

minja modri mož v sv. pismu tudi slednjega izmed nas: *Moj sin! če te bodo grešniki prilizneno vabili, ne udaj se jim. Ako porečejo: Pojdi z nami, ne hodi z njimi, zdrži svojo nogo od njih stezá. Zakaj njih noge k hudemu tekó.* (Prip. 1, 10. 11. 15. 16.) In sv. apostelj Pavel takole piše: *Mi pa vam zapovemo, bratje, v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, da se odtegnete od slednjega izmed bratov, ki nerodno (razuzdano) živé in ne po povelji, ki so ga od nas pre-jeli. Ali ne veste, da malo kvasu skisa celo testo?* (to je, da en sam spriden človek vso občino ali sosesko s slabim zgledom pohujša in spridi?) *Jaz sem vam pisal v listu, da se nikar z nečistniki ne pe-čajte.* (II. Tes. 3, 6. 9.) Sv. Duh pravi: *Kdor se smole dotakne, se osmoli, in kdor se s prevzetnim peča, bo prevzet.* (Sir. 13, 1.) In jaz smem še zraven pristaviti: Kdor se brez potrebe z nečistniki peča in ni dosti previden, bo kmalo njim enak nečistnik postal. Kdor v nevarne kraje zahaja, ta svojo nečistost prodaja in se tam nesramnosti navzema. Saj se tudi velik trop ovac kmalo živinske kuge navzame, če je le ena sama bolna med njimi: ravno tako tudi velika truma ljudi kmalo svojo sramožljivost zgubi in se nečistosti navzame, ako je le en sam umazan nesramnik med njimi. Kdor se govovemu pridruži, se kmalo od njega okuži, če ni dosti previden in se skrbno ne varuje.

2. Če pa že slabe družčine sploh toliko moč imajo, neprevidnega mladenča, neprevidno dekle in še postarane, skušene ljudi za seboj potegniti in jim sveto čistost podkopati in podreti; koliko moč še le ima nepotrebna neprevidna obhoja z drugim spolom? En sam nepreviden pogled, en sam zapeljiv pomigljaj, ena sama predrzna obnaša, en sam priliznen pogovor je v stanu grde misli in nesramne želje v srcu obuditi in čisto dušo umazati, če ni človek dosti previden in nad seboj ne čuje.

Mi vsi nosimo v svojem mesu hudega sovražnika, spačeno poželjenje, ki malokdaj spi in nam skoraj nikoli pokoja ne dá. Res je sicer, da nam ta sovražnik, ako se sam zoper našo voljo zbudi, svete čistosti poškodovati in vzeti ne more, če se le z milostjo božjo podprti moško z njim vojskujemo ter ga srčno premagamo; toda varovati se moramo, da ga sami prostovoljno ali lahkomišljeno ne zbudimo, si sami skušnjav ne delamo, ker že to bi bilo greh, še večí pa vanje privoliti. Tedaj sovražnika, kakor si že bodi, prostovoljno buditi in se mu z vso močjo v bran ne staviti je greh in čistost poškoduje ali jo še celo vzame; ne pa njegovo nadlegovanje v sebi čutiti, če se mu nikdar ne udamo. Nadlegovanje tega sovražnika so tudi največi

svetniki v sebi čutili in z njim do smrti trdo vojsko imeli, vendar jim to nadlegovanje ni škodovalo, njih čistost je toliko močnejša prihajala, kolikor trši je bil boj. Še celo sv. apostelj Pavel ga je v sebi občutil in se nad njegovim nadlegovanjem milo pritožil; akoravno je ljubezni do Jezusa ves vnet gorel, v tretja nebesa bil zamaknen, svetu in grehu popolnoma odmrl, v vednem zatajevanji živel, svoje puntarsko meso križal in moril, znamenje Jezusovih ran na svojem telesu nosil. Če je že sv. Pavel, ta veliki apostelj Jezusa Kristusa, ta izvoljena posoda božja, tolike skušnjave zoper čistost imel, da jih je udarcem s pestjo priličil, dasiravno jih ni nikdar prostovoljno budil, temuč vedno v sebi zatiral in Gospoda prosil, da bi mu jih odvzel; ali moreš ti, mehkužen človek, trditi, da si brez njih, ker se kar tvoje življenje in obnašanje do samega sebe zadene, s spokornim in ostrim Pavlom nikdar meriti ne smeš? Če pa ti s sv. Pavlom te skušnjave v sebi občutiš in jih komaj, komaj zatareš; ali jih smeš kdaj sam prostovoljno buditi in množiti? ali bi mogel prostovoljno zbujene, pomnožene in nadražene premagati, ker bi ti Bog zavoljo tvoje predrznosti odtegnil svojo pomoč? Nikdar, nikoli! padel bi, ko bi tudi imel Davidovo pobožnost, Salomonovo modrost in Samsonovo moč. Povej nam, kako bi ti onega človeka imenoval, ki bi že tako dosti velik ogenj pihal, le še prikladal, olje nanj vlival, ko mu ga bilo gasiti potreba? Rekel bi: bedak je ta človek, ki je popolnoma ob pamet prišel. Pa glej, ta bedak, nespameten človek si ti, ako se brez potrebe, neprevidno, lahkomišljeno z drugim spolom pečaš, ker ravno s tem nečisti ogenj podpihuješ, hudo poželenje v sebi budiš in si nečiste skušnjave množiš. Če pa praviš, da teh silnih skušnjav zoper čistost v sebi ne občutiš, daj hvalo Bogu, ker posebno milost imaš; toda glej, glej! da jih sam prostovoljno ne zbudiš z nepotrebno in predrzno obhojo z drugim spolom, ker bi tudi tebe Gospod Bog tvoji lastni slabosti prepustil in bi globoko padel zato, ko bi se brez potrebe in lahkomišljeno v nevarnost podal.

Da tedaj hudega poželenja v sebi ne zbudimo, zbujenega ne pomnožimo, da ne v mislih, ne v dejanji svoje čistosti nikdar ne oskrunimo, je treba, da se družega spola, kolikor je le mogoče, skrbno varujemo, in se z njim le toliko, kar je prav, toda z vso previdnostjo obhodimo, in z njim nikdar, nikoli v kake zapeljive zaveze in skrivna zahajališča ne stopimo. Družega spola se skrbno varovati nas sveto pismo z naslednimi prav tehtnimi besedami opominja rekoč: *Moj sin! . . . beži pred grehom kakor pred kačo: ako se k njemu približaš, se te bo lotil. Njegovi zobje so kakor levovi zobje in človeške*

duše moré. (Sir. 21, 2.) *Ženski ne daj oblasti čez-sé, da ne bo nad teboj gospodovala, in da ti v sramoto ne padeš. Ne oziraj se po poželjivi ženski, da kje ne padeš v njene zadrge. S plesalko se ne pečaj, tudi je ne poslušaj, da kje ne pogineš po njeni zvičajnosti. Ne glej device, da se kje nad njeno lepoto ne pohujšaš. Nikakor ne daj nečistnicam svojega srca, da ne pogubiš sebe in svojega deleža. Nikar ne zijaj po mestu okrog in po njegovih ulicah se nikar ne potikaj. Odvrni svoj obraz od nališpane ženske in ne zijaj v ptujo lepoto.* (Sir. 9, 2. id.) *Moj sin! poslušaj me, in ne odstopi od besedi mojih ust. Odvrni svojo pot daleč od nje, in ne približaj se k vratom njene hiše.* (Preg. 5, 7. 8.) (Prim.: Preg. 5, 2. id.; 6, 27. 28; 7, 24. id.; Prid. 7, 27.)

Iz teh in mnogo družih besedi sv. pisma lahko razvidimo, kako zelo nevarna je obhoja z drugim spolom, kako zelo se je varovati grešnega znanja. Zatoraj naj nobeden predrzno v svojo doslejno čistost ne zaupa, nobeden naj si ne misli, da mu obhoja z drugim spolom ni več nevarna, da že tako trdno stoji, da mu spodleteti ni vstanu. Kdor se najmočnejšega šteje, je večkrat najslabši in se najprej spotakne. Naj nam bo vedno v spominu, da je čistost zaklad, katerega po besedah sv. Pavla nosimo v prsteni posodi, in kaj se prej in ložje ubije kakor prstena posoda? Sv. Jeronim tudi slednjega izmed nas opominja rekoč: *Ne zanašaj se na svojo doslejno čistost in varuj se biti s kako žensko brez priče. Si morda li kamen ali železo? Človek si po naturi slabosti podvržen, in ti se predrzneš ogenj v roko vzeti, in bi se ne opekel? kako bi bilo to mogoče? Vtakni luč v senó, in ne boš mogel tajiti, da se bo vžgalo. Kar je senó, to je tudi natura.*

Nobena starost, noben stan in nobena še tako popolna čednost človeka ne zagotovi, da bi nič več pasti in svoje čistosti zgubiti ne mogel. To nam spriča sveto pismo, to nam potrdijo cerkvene zgodbe z žalostnimi zgledi. Nič ne rečem o Davidu, nič o Salomonu, nič o Samsonu, nič o onih starih, ki sta Suzano zalezovala, vse to je vam znano. Druge zglede vam hočem povedati, ter v vas pravični strah in skrb obuditi. Sv. Jakob, s primkom Spokornik, je bil tako posebne čistosti, da je neki dan ob silni skušnjavi tri ure svojo levo roko nad plamenom držal; ta mož tedaj, ko je 50 let čisto in sveto živel in čudeže delal, je padel z ono osebo, iz katere je bil nekoliko poprej hudiča izgnal; padel je, zato ker je preveč vse zaupal in ni bil v obhoji dosti previden. Toda spokoril se je. — Sv. Viktorin, ki je veliko let v puščavi živel, zavoljo ostrega posta ves oslavljen bil,

na kamenji ležal, je po svoji neskrbljivosti nesramno premagan bil. Tudi on je potem svojo pregreho z britkimi solzami opral. — Evtropijan je naglo padel, pripoveduje sv. Teodor svojim menihom s solznimi očmi, oni močni vojščak v čednosti je padel. Mislil sem si, da bi bil lažje angelj padel, kakor Evtropijan: pa kdo bi bil verjel? in vendar je padel. Sv. Avguštin pravi: Videl sem možé, nad katerih stanovitnostjo v čistosti sem tako malo dvomil kakor nad čistostjo svetega Ambroža in svetega Jeronima, pa so se v brezno prekuenili, okrog katerega so lahkomišljeno tavalí, to je: v nečistost so padli, zato, ker niso bili dosti previdni v obhoji z drugim spolom. — Ti padci velikih naj so majhnih trepet. Ali s prerokom Cabarijem reči: *Tuli ti hojka, Ceder je padel* (11, 2.), t. j.: zdihujte, trepetajte vi slabi ljudje, ter bojte se za svojo čistost, ker še celo močni padajo, ki so v čistosti tako trdno stali, kakor stoji ceder, najbolj v zemljo vkoreninjeno drevo, ki ga vihar ne more lahko podreti. Če vihar hudih skušnjav na levi in na desni močne podira, koliko lažje še le slabe podere, ako obojih roka božja ne podpira. Da bo nas pa roka božja vedno podprte držala, si ne smemo sami skušnjav napravljati in množiti v nepotrebni obhoji z drugim spolom; pa tudi ne smemo zadnjič na take kraje, v tiste hiše zahajati, kjer je vse že tako nečimerno in mikavno napravljeno, se vse že tako mehkužno in zapeljivo vede, da v človeku hudo poželjenje budi; jaz mislim posebno gledišče in plesišče. Gledišča ali teatra vam kar z besedico v misel ne vzamem, saj vi vanj ne hodite, da vam še nekoliko od nevarnosti plesa povem.

3. Ples je čistosti grozno, grozno nevaren, ker je s takimi okoliščinami sklenen, katere v človeku hudo poželjenje budé in množé. Teh okoliščin, ki vsega človeka nekako nategnejo, prevzamejo, podnamejo in omamijo, da prav lahko strah božji iz srca zgubi in se poželjivosti prepusti, vam razkladati tukaj ne smem, pa tudi nočem, da saj nobeden reči ne bo mogel, da vse presilim, preveč grozim, črne oblake nevarnosti vidim, ki jih nikjer ni; toraj vam hočem le toliko o nevarnosti plesa povedati, kar so sveti očaki in drugi pobožni možje o njem mislili in učili. Sv. Efre m vpraša: *Kdo je kristijane plesati učil?* in si sam odgovori: *Sveti Peter ne, sveti Janez tudi ne, ne kaki drugi apostelj, ampak sama kača peklena s svojim zvi janjem. Ples oslepi moške, pogubi ženske, zatara nedolžnost; nad njim angelji žalujejo, hudiči se ga pa veselé.* — Sv. Bazilij, veliki škof, vpraša na prižnici, ko od plesa govori: *Koga hočem pred objo kovati, ali dekleta, ki po plesih hodijo, ali žené? Oboje so vredne*

naših solzá; dekleta z gubé sramožljivost, žene se učé prelomiti zakonsko zvestobo in če se tudi to ravno vselej ne zgodi, se vendar pohujšajo. — Sv. Krizostom pravi: Še zdaj je veliko tacih gostarij (kakor je Herodeževa bila), pri katerih sicer ni sveti Janez (zavolj plesalke) umorjen, so pa udje Kristusovi ranjeni. Zakaj ti, ki zdaj plešejo, nočejo, ne žele glave v skledi, ampak duše teh, ki so z njimi pri mizi; ne odrežejo glave, le dušo umoré. — Glejte krščanske matere! govori sv. Ambrož, kaj morate učiti svoje hčere, česa jih odvaditi . . . katera je sramožljiva, katera čistost ljubi, naj svoje hčere uči krščanstva in ne plesa. — Sv. Avguštín piše: V sredi plesu se zlodej vrti, ali z drugimi besedami: Kjer je ples, je hudič vmés. Bolje bi bilo ob praznikih in svetih dneh kopati in orati, kakor plesati. — Sv. Karol Boromej, kardinal in veliki škof v Milanu, je bil zapovedal duhovnom svoje škofije ostro in pogosto pridigovati zoper bale in plese, zato ker poželjenje budé, podpihujejo in so čistosti silno škodljivi. On sam je cele bukvice spisal zoper ples, v katerih nevarnosti pri plesih razklada, in v enem kraji takole piše: Nobeden naj nas ne misli preostrih, če si pri tolikem spačenji, pri takih nevarnostih, plesalcev in plesalk ne upamo izgovarjati od smrtnega greha. — Sv. Frančišek Saleški pravi, da so plesi zavoljo okoliščin polni nevarnosti. — Rimski katekizem, ki ima v celem krščanstvu svojo veljavo, šteje ples med tiste reči, katere močno, močno k nečistosti napeljujejo, zato se ga je treba skrbno varovati. — Kardinal Belarmin, zelo učen mož, pravi, da ni nič bolj škodlivega, nič bolj nevarnega, kakor da moški z ženskami plešejo. Če se more slama na ogenj djati, da bi se ne vnela, le če se to more zgoditi, bo smel mladeneč z deklico plesati, da bi nečisti ogenj v njem ne gorel. — Pobožni skušeni pisavec bukvic imenovanih: Življenja srečna pot, takole piše: Nedolžnost na plesu umira, umrje po poti domú, godci ji mrtvaško pesem pojó.

Pa morebiti kdo poreče, da vse to, kar ti razsvetljeni može o nevarnosti plesa govoré, le o onih plesih velja, kjer se vsa potepija snide in svoje nesramnosti uganja; ne pa o teh, kjer se snidejo pošteni ljudje. Na ta ugovor toliko rečem: Plesi, kjer so pošteni ljudje, so toliko boljši od onih, da se pri njih kaka očitna nespodobnost, vnebovpijoča pregreha zgoditi ne smé, ker bi vsacega, ki bi se zoper zunanjo spodobnost pregrešil, po vsi pravici izmed sebe pahnili; vendar pri vsem tem ples vpričo še tako poštenih ljudi svoje nevarnosti še ne zgubi; ker še veliko tacega ostaja, kár je krščanski spodobnosti in sramožljivosti nasproti, še veliko tacega, kar zaboli sramožljivo oko,

še veliko tacega, česar se vstraši čisto srce, še veliko tacega, kar hudo poželjenje zbudí, redi in množi, kar nečisti ogenj ukreše, ki v srcu na skrivnem tli in le priložnosti čaka, da se s plamenom pokaže. Oh, kako bi bilo mogoče, da bi slabi, k hudemu nagneni človek pri svojih nadraženih počutkih, pri svoji vroči krvi, pri svoji omočeni glavi, pri svojem strahu božjega praznem srcu med tolikim drhalom in tlačanjem svoje čistosti ne zgubil in v ono pregreho ne padel, o kateri Gospod Jezus govori rekoč: *Jaz vam povem, da vsak, kateri ženo pogleda, da jo poželi, je že prešestoval z njo v svojem srcu.* (Mat. 5, 28.) Tacega prešestovanja v mislih in željah se pri plesu veliko veliko zgodi tudi vpričo poštenih ljudi, vpričo svojega očeta in svoje matere, vpričo svojega zakonskega moža, svoje zakonske žene in se kvas k drugim mnogim pregreham v dejanji postavi. Toda posvetni ljudje vsega tega ne porajajo in so s tem zadovoljni, da le pred svetom poštenu obveljajo, če si je tudi srce polno nečiste gnjilobe.

Še celo gledalcem so plesi nevarni, kakor se najlože prepričate iz tega, kar sem vam zadnjič obširniše pripovedoval iz življenja sv. Jeronima, kateremu je nepreviden pogled rimske plesalke toliko dušnega boja napravil.

Take vojske menda naši plesalci in gledalci nimajo, zato ker se ročno svojemu sovražniku udajo. Kdor se sovražniku po njegovi volji brez opovirka uda, se napovedana ali že pričeta vojska precej konča.

Vi pa, ki svojo čistost ljubite in ki imate trden sklep, jo zoper vse zalezovanje sovražnika braniti, varujte se, da ga sami ne zbudite in ne razdražite, da si tako strašne vojske ne napravite, ker ne veste, ali jo bodele dobili. — Ložje je ognja varovati, da v streho ne pride, kakor pogasiti ga, če je že v strehi. Ložje je obvarovati, da se nečisti ogenj ne vname, kakor unetega zatreti. Toraj bežite skrbno pred vsem, kar bi utegnilo v vas zbuditi nečiste skušnjave. Sv. Avguštin pravi: Ako hočeš venec čistosti zadobiti, ne sramuj se bežati. To smo se od sv. Pavla naučili, ki pravi: Vsem drugim pregreham se z milostjo božjo v bran postavite, pred nečistostjo pa bežite. Z begom se nečisti sovražnik najbolj premaga. Egiptovski Jožef je bežal in je z begom nečistnico premagal, v begu je sloveč zmagovalec postal. Bežite tudi vi, ako nočete poginiti, — v mlako in brezno nečistosti pasti. V begu je zavetje, v begu je rešenje. Amen.

† Jurij Volc.

2. Molitev — kristijanu čast.

Luk, 18, 10.

Vvod. Prilika današnjega sv. evangelija nam govori o najlepšem opravilu kristijanovem, ki ga more tu na zemlji človek opravljati: o molitvi. Molitev, prečastna beseda! . . . Vendar premnogi ne spoznajo te častitljivosti ter opuščajo molitev sami in tudi svojeev k molitvi ne priganjajo, ker se jim zdi molitev le malovažna, dolgočasna, nepotrebna ali celo človeka ponižujoča reč. In vendar je molitev tisto opravilo, ki človeka povzdigne do najvišje časti na zemlji. — To resnico bomo danes nekoliko premišljevali ter se prepričali: da molitev daje kristijanu v resnici največo čast in slavo.

Izpeljava. Na trojno stran se kaže čast in slava, ki odseva kristijanu od molitve:

1. Najprej se prepričamo njene častitljive lepote, ako pomislimo od kod je doma? — V nebesih je njen dom. Tako uči Bog sam v sv. pismu, ki nam pové, da vsi nebeški prebivalci molijo. a) V nebesih so angelji; njih najčastniše opravilo je molitev; Serafini in Kerubini molijo pred tronom božjim: *Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum.* (Iz. 6, 3.) In zopet: *Svet, svet, svet je Gospod vse-mogočni Bog, kateri je bil, kateri je in kateri bo* (Raz. 4, 8.); in zopet: *Vsi angelji so stali okrog sedeža — in so padli na svoja obličja in so moliti* (ibid. 7, 11.). b) V nebesih so svetniki in svetnice z Marijo, in tudi ti izvoljeni molijo: *Videl sem . . .* Raz. 7, 9—12; 5, 8. c) V nebesih biva naš Odrešenik Jezus Kristus, ki tudi moli, kakor uči sv. pismo: I. Jan. 1, 1. in Rim. 8, 34. d) Tudi o sv. Duhu priča sv. pismo, da moli za nas: Rim. 8, 26.

Iz nebes toraj nam je Jezus presadil to prelepo cvetlico — molitev, ko je rekel: *Tako molite . . .* Ali more biti kaj častnišega za kristijana, kakor če opravlja že tù na zemlji, kar delajo presrečni izvoljeni v Očetovem domu ter ne bodo ponehali na veke? Ali mar za zemljo ne bo častno, kar je toliko častno v nebesih? Ali mar ne bo častno za ubozega človeka, kar opravljajo angelji? Marija? Jezus? sv. Duh? toraj Bog sam? Zato pravi sv. Krizostom: *Kar molitev zadeva, ni nobenega razločka med nami in med angelji.*

2. Kako častitljiva se nam mora zdeti molitev, ako premislimo njen pomen! — Kaj je namreč molitev? Sv. Avguštin tako kratko in vendar tako jasno pové: *Molitev je pogovor z Bogom!* Pomisli vendar, koliko to pomeni.

Na nebu in na zemlji je brez števila stvari, ki jih je ravno tista božja moč vsvarila kakor nas. In vendar kolik razloček! Če tudi tako lepe in krasne, celo veličastne mnoge: so vendar milovanja vredne sirotice, — Boga ne poznajo, ne morejo moliti; če tudi s svojo krasoto slavijo Boga, — vendar govoriti ž njim, — moliti ne morejo! Le človek sme govoriti ž njim. Pa kako govoriti? „Očeta“ sme imenovati svojega Stvarnika! Celó zapovedano mu je, s tem presladkim imenom ga klicati, kadar ga časti, prosi. . . . Kolikor večja je oseba, s katero govoriš, toliko večja ti je čast. . . .

Ali mar ni to največja čast in sreča? O hudobnem Absalonu beremo (II. Kralj 14.) da mu je njegov oče David prepovedal priti v očetovo hišo in stopiti pred njega — svojega očeta. To je toliko peklo Absolona, da si je želel smrti. Pomisli, kako bi bilo tebi hudo, ko bi ti tvoj oče kaj tacega prepovedal. Kako tužno še-le bi bilo, ko bi nam naš nebeški Oče odtegnil svoj obraz, svoje srce, da bi ne smeli ž njim govoriti! Kaj bi bilo, ko bi ne smeli moliti?

3. Častitljivost molitve nam bo še jasniša, ako slednjič premislimo njen učinek: molitev nas postavi tje med nebeško družbo, tje pred sedež trojedinega Boga! *V molitvi zapustimo zemljo in se preselimo v nebesa*, piše sv. Avguštin; in sv. Krizostom pravi: *Molitev družbi človeka z angelji*; sv. Duh (Sir. 35. 21.): *Molitev ponižnega oblake predere, in se ne utolaži, dokler se tje (pred tron božji) ne približa in ne odstopi, dokler ni uslišana*.

Kako častitljiv, kako vzvišan je toraj človek v molitvi! Telo njegovo le je na zemlji, duša pa je v nebesih, kadar se v pobožno molitev zatopi. Telo le še ostane v solzni dolini, njegov duh pa, — domišljija, spomin, misel, čutilo, koprnenje — plava in se raduje v nebeških višavah, blizo Jagnjeta med srečnimi nebeščani.

Pomislimo tudi še to-le: s komur človek občuje, tega lastnosti se rad poprime. Kdor veliko z Bogom govori in občuje, se bode polagoma tudi kaj božjega navzel. . . .

Konec. Tako častno in slavno opravilo tedaj je molitev; in vendar jih je toliko, ki jo zanemarjajo ali pa tlačansko opravljajo. Pri nas pa ne sme biti tako, marveč izmed vseh opravil nam bodi vsaki dan najvažniše in najimenoitniše opravilo — pobožna molitev. . . .

Janez Kobilica.

Praznik angeljev varuhov.

Kaj so angelji nam; kako bodimo mi do njih.

Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih! ker povem vam, da njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Mat. 18, 10.

Mati katoliška cerkev nas skoz celo leto zdaj tega, zdaj onega svetnika opomni, ker nam veli njegov spomin ali praznik obhajati, da te prijatelje in služabnike božje po spodobnosti počastimo, njih lepe čednosti posnemamo in se njih prošnjam priporočamo. Danes pa nas iz enacega namena opomni milijonov in milijonov čistih nebeških duhov, ki imajo bolj popolni um in boljšo voljo kakor človek, telesa pa nimajo, in jih angelje božje imenujemo. Angelji spoznajo s svojim umom bolj natanko in popolnoma Boga in njegove stvari kakor mi; njih um globokejše gré, dalje seže, se više povzdigne, bolj natanko prevdari, več obseže kakor naš omračeni um; spoznajo sklepe božje, ki so nam še prikriti; oni svitlo razvidijo skrivnosti božje modrosti, ki so nam še temne; oni Boga od obličja do obličja gledajo, kakoršen je, ki ga mi le z očmi vere kakor v megli vidimo. Toraj pravi Jezus: *Angelji vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.* (Mat. 18, 10.) Angelji so mogočnejši in več premorejo, kakor mi slabe stvari, toraj jih sv. apostelj Pavel naravnost mogočne angelje imenuje, ko pravi: *Kedar se bo Gospod Jezus s svojimi mogočnimi angelji iz neba prikazal, bo kaznoval tiste, ki Boga ne spoznajo in evangeliju Gospoda našega Jezusa Kristusa niso pokorni.* (II. Tef. 1, 7.) Angelji so svetejši, kakor smo mi, ker voljo božjo bolj natanko dopolnujejo, kakor še tako svet in popolen človek na zemlji. Toraj jih Jezus svete angelje imenuje rekoč: *Kdor se mene in mojih besedi sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kedar bo prišel v svojem, Očetovem in svetih angeljev veličastvu.* (Luk. 9, 26.) Angelji so tudi srečnejši, kakor smo mi, ker po Jezusovih besedah vedno gledajo obličje božje. Angeli so izvoljeni, božji ljubčeki Najvišega, prvi otroci nebeškega Očeta, Bog sam je njih blažilo, kateremu čast in hvalo, trikrat sveto prepevajo, ter v tem uživajo neizmerno srečo in čast, katere nikdar nikoli zgubiti ne morejo. Glejte ljubi poslušalci! te tolikanj umne angelje, ki vso resnico spoznajo, te mogočne angelje, ki so navdani s posebno božjo močjo, te svete angelje, ki vedno

okrog Boga bivajo in njemu služijo, nam je Oče nebeški za varuhe postavil. Po uku katoliške cerkve ima sleherni izmed nas svojega angelja varuha na strani, kateri nad otrokom v zibeli čuje, mladenča in deklico na vsih potih spremlja, možu in ženi nauke in svete daje in umirajočemu kakor zvesti prijatelj na strani stoji, in ga v večnost spremi. Toraj pravi sv. pismo: *Glej, jest pošljem svojega angelja, reče Gospod, kateri naj gre pred teboj, ter te varuje na potu, in te pripelje v kraj, ki sem ti ga pripravil. Glej nanj, poslušaj njegov glas, in nikar ga ne zaničuj.* (II. Mor. 23, 20.) V teh besedah, ki jih je Bog Mozesu govoril, je tedaj zapopadeno, kakošne službe nam angelji opravljajo in kakošne dolžnosti mi do angeljev imamo. Angelji so naši čuvaji, spremljevalci, varuhi, zvesti tovariši od zibeli do groba, o tem bote slišali v I. delu; zatoraj smo jim mi spoštovanje, ljubezen, pokorščino in hvaležnost dolžni, in to bomo premišljevali v II. delu današnjega govora.

I.

Kdor se na kako dolgo pot v neznano, ptujo deželo podá, si tovariša poišče, kateremu je tista pot dobro znana, da ga spremlja v tisti kraj, kamor si priti želi. Ako bi se sam na pot podal, po kateri ni še nikoli hodil, bi bil v vedni nevarnosti, pravo pot zgrešiti, v kake goščave zaiti, se spotakniti in v kake prepade ali globočine pasti in tako svoje življenje zgubiti ali pa med roparje zadeti, kateri bi mu pobrali vse, kar seboj nese, in še po milosti bi ž njim ravnali, ko bi ga še pri življenji pustili. Tako se utegne slehernemu prigraditi, kdor se v ptujo deželo podá po neznani, ozki, robasti in nevarni poti, kjer veliko tolovajev preží. Glejte, dragi poslušalci moji, mi vsi smo popotniki in gremo po nevarni poti tega življenja v večnost. Kdo je v stanu naštetih nevarnosti vse, ki nas na ti poti od vseh strani obdajajo. Veliko je spotik, ob katere se nepreviden človek lahko spotakne in pade v globočino hudobije in večnega pogubljenja. Ena najnevarnejših pa tudi najbolj pogostna spotika na potu tega revnega življenja je slaba tovarišija, ki mladenčem in dekletom nedolžnost jemlje, in že priletne ljudi v mnoge pregrehe podere. Kar peklenški sovražnik sam ne more storiti, to po zapeljivih tovariših stori. Že nedolžne otročiče, ki hudobije še celó ne poznajo, slaba tovarišija popolnoma spridi, ter jih reči nauči, ki bi jim morale neznane biti; in to se zgodi ali na paši ali doma, ali na potu ali pri kopanju ali v kakem skritem kraju ali na postelji. En sam hudobni fantalin, ena sama pohujšana deklina je vstani vse otroke svojega kraja mutasti greh naučiti, kateri se po

besedah sv. Pavla med nami še imenovati ne sme. Kakor ena grintova ovca cel trop ovac s svojimi grinti navdá in oskruni; ravno tako tudi en sam nesramen tovariš vse svoje še čiste tovariše nesramne in nečiste stori. Oh koliko nedolžnih mladenčev, koliko sramožljivih deklet je zapustilo očetovo hišo zdravih in veselih, rasli so kakor lepo zeleno drevo v svoji deviški lepoti, angeljem božjim so bili najbolj podobni; oh žalost, oh nesreča vsih nesreč! v kratkem času so prišli vsi zapeljani, vsi omamljeni in zdelani zopet domú, in niso družega prinesli, kakor nekaj novih zmot, nekaj zapeljivih mestnih šeg, obcvetenno telo in umazano dušo. Resnično je, kar pravi pregovor: „Slaba tovaršija je nedolžnosti morija“. In ko bi vas, fantje in dekleta, možje in žené, vprašal, kako se je vendar moglo zgoditi, da ste v to ali uno pregreho zabredli, saj je niste pred nekoliko časom nad seboj imeli: vašo vest slišim odgovarjati rekoč: Res je, da tega ali unega greha pred nismo nad seboj imeli, saj ga še poznali nismo, toda ta ali oni nas je vanj zapeljal, v tovaršiji smo ga storili. Gotovo je tedaj, da je slaba tovaršija največa spotakija, in kdor se s slabimi tovariši pajdaši, svojo dušo sovraži.

Ena druga spotika na potu v večnost je zapeljiva ženska, ki se nespodobno nosi, moškim nastavlja, prilizuje in dopasti želi. Ta spotika je tako nevarna, da tudi bogaboječi, modri in močni vanjo zadeneje in padejo, ako niso previdni. Bogaboječi David, mož po volji božji, je vanjo zadel in neusmiljeno padel. Salomona, najmodrejšega kralja, so zapeljive ženske tako omotile, da je pozabil svojega Boga in malike častil. Močnega Samsona, ki je leva zadavil, z oslovsko čelustjo tisoče sovražnikov pobil, velika in teška mestna vrata snel, na ramo zadèl in vrh hriba prinesel, je Dalila, goljufna ženska, zvezala, da so mu sovražniki oči steknili, in žalostno je svoje življenje končal. Ravno tako se še dandanes godí. Tebi, o večni Gospod Bog! je znano, koliko jih zavolj zapeljivega ženskega spola svojo čistost zgubi in zakonsko zvestobo prelomi; koliko jeze, sovraštva, razprtja, kletvine in še preteпов, še celo morij se zavolj ženstva zgodí; koliko jih ob pamet pride in na duši slepih postane, da ne vidijo in jim ni mar, če ravno svojemu lastnemu pogubljenju naproti leté! Toraj pravi sv. Duh po modrem Sirahu: *Vino in ženske storé, da modri padejo in zastopni zaničljivi postanejo.* (Sir. 19, 9.) Če pa tukaj od spotike zapeljivega ženskega spola govorim, pa zavolj tega moškega spola ne hvalim, ker če so ženske moškim v spotiko, so razuzdani moški enaki zgrabljivim volkovom, ki v zatišji prežé, kje bi kako nedolžno dušo požrli.

Tretja spotika na potu življenja je ples. Če ples po pameti premislimo, bomo spoznali, da se med plesaleci in plesalkami peklenski sovražnik vrti, ter svoje veselje obhaja, da jih toliko in toliko pod svojo oblast dobi. Že nekdanj je bila nesramna plesalka kriva, da je bil sv. Janez Krstnik ob glavo dejan: razuzdani ples je velikokrat še zdaj kriv, da se stepó, krvavo ranijo in pobijajo; da jih veliko na bolniško postelj pade, dolgo časa hira in hira, in vendar prezgodaj pod zemljo gre. Najbolj žalostno pa je, da na plesišči nedolžnost umira, veliko njih jo popolnoma zgubi, in le malo jih brez telesne in dušne škode iz plesišča gré. Toraj opominja sv. Duh: *Ne imej družbe z plesalko, da se ne pogubiš.* (Sir. 9, 4.)

Četrta spotika na potu življenja je igra in vsaka močna pijača, naj bo že vino ali žganje. Pa kdo je vstani naštetih vse spotike, v katere človeški otroci zadevajo in v strašne globočine in jame padajo. Eni padejo v globočino prevzetnosti, napuha, ošabnosti; drugi padejo v brezno jeze, sovraštva, rotenja, preklinjevanja in priduševanja; tretji padejo v globoko jamo nepokorščine do starišev, učencov in predpostavljenih; četrta padejo v lažljivost, goljufijo in tatvino; peti se pogreznejo v zanikarnost in lenobo; šesti v zapravljenost; največ pa jih pade v brezno nečistosti, ki truplo in dušo mori in za peklenski ogenj pripravlja.

Oh, ljubi poslušalci moji, kdo bo nam kazal spotike, ki jih je toliko nastavljenih na potu našega življenja, da se jih bomo ogibati vedeli? Kdo bo nas varoval, da ne pademo v te jame in globočine, ki se pred našimi nogami odpirajo! O kako silno potrebno nam je, da bi na svoji strani kakega izvedenega, previdnega, močnega in svetega tovariša ali varuha imeli, kateri bi nas po tej nevarni poti za roko vodil v obljubljeni nebeški deželo. Oj častimo, hvalimo, molimo Boga, da nam take tovariše in varuhe pošilja spred svojega sedeža iz svetih nebes; angelje varuhe jih imenujemo. Toraj reče Gospod: *Glej, jaz pošljem svojega angelja, kateri naj gré pred teboj, ter te varuje na potu, in te pripelje v kraj, ki sem ti ga pripravil. . . . Moj angelj te bo peljal v obljubljeni deželo.* (Moz. 23, 20.) In v drugem kraji pravi sveto pismo: *Svojim angeljem je zavoljo tebe zapovedal, da te varujejo na vsih tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje ob kamen ne spotakneš noge svoje.* (Ps. 90, 11.) Pri premišljevanji te resnice, da nam Bog svoje angelje iz nebes za varuhe pošilja, sv. Jeronim polen začudenja zavpije rekoč: *Glej, o človek, kako velika je vrednost duše tvoje in kako visoko jo Bog sam čišla. Precej ob tvojem rojstvu je tvoji duši angelja varuha odločil, kateri*

je tako mogočen, (ne iz sebe, temuč le po božjem privoljenji,) da bi hitreje kakor ob enem trenutku cel svet razdrobiti zamogel; kateri se v tako velikem veličastvu blesketa, da je sv. Janez na svoj obraz pasti hotel, ter ga moliti, (ko bi mu ne bil ravno ta angelj ubranil) tako neizrečeno častitljiv in svetel je bil njegov obraz. In zdaj premisli, o človek, ta tako mogočni, tako imenitni in častitljivi angelj ti je od Boga za varuha postavljen!

Ko bi Bog spred naših oči temo odvezel, in ko bi se nam zdaj odprle, kakor se bojo nam odprle v unem življenji, bi sleherni izmed nas na svoji strani svojega angelja varuha ugledal v njegovi nebeški lepoti, ki ga spremlja, uči, opominja, svari, dobre svete daje, ter časne in večne nesreče obvaruje. In res, poglej, o človek, v svoje pretečeno življenje, ter spomni se te ali une nevarnosti, v kateri si se znajdel, poškodovati si svoje telo in še celó zgubiti svoje drago življenje. Kdo te je iz tiste smrtne nevarnosti otel, kdo te obvaroval, da si nisi roke ali noge zlomil, nagle, neprevidene in nesrečne smrti umrl? Kdo drugi te je varoval, kakor tvoj zvesti angelj varuh, kakor je nekdanj varoval mladega Tobija, da je smrtni nevarnosti odšel, in se mu nič žalega ni prigodilo? Kdo te je pred tem ali unim sovražnim človekom otel, ki je morda s smrtnim orožjem v zatišji nate prežal? Tvoj angelj varuh te je spred njega odpeljal, kakor je nekdanj sv. Petra iz ječe izpeljal in rešil iz rok zgrabljivega kralja Heroda. Kdo te je opominjal iz te ali une hiše iti, pred to ali uno škodljivo družčino bežati? Tvoj angelj varuh te je opominjal, kakor nekdanj sv. Jožefa, da naj beži z Jezusom in njegovo materjo iz Galilejskega v egiptovsko deželo. Kdo te je opominjal, o krščanski mladeneč! hitro vstani, ter beži in beži iz tega kraja, zakaj tukaj je zate velika nevarnost svoj najdražji zaklad, sv. čistost zgubiti? Tvoj angelj varuh te je odpeljal, kakor nekdanj Lota iz grešne Sodome. Deklica! povej nam, kdo je tvojo deviško čistost obvaroval, da je nisi zgubila, ko si vendar v tolikošnji nevarnosti bila? Tvoj angelj je bil, kateri je že nekdanj devištvo sv. Neže varoval, da ji je uobena še tako velika sila ni bila vstani vzeti. Kdo ti je svetoval, moj ljubi kristijan! da si tega ali onega moža božjega poišči, kateri te bo pot resnice in zveličanja učil? Tvoj angelj varuh ti je dal ta svét, kakor nekdanj pobožnemu ajdu, z imenom Kornelij, da naj si sv. Petra poišče, ker ta mu bo pravo pot proti nebesom pokazal. Angelji varuhi so, ki nam na strani stojé, kakor nekdanj Mozesu, Eliju, Danijelu, sv. Franciški Rimljanki, sv. Stanislavu, sv. Bernardu in drugim svetnikom. Angelji varuhi so po besedah sv. Pavla *služabni duhovi, ki so nam v strežbo poslani.* (Hebr. 1, 14.)

Ako jokamo in žalujemo, neso naše britke solze v nebesa pred sedež milosti božje, ter prinesejo nam v srce tolažbo, nekako nebeško hladilo; ako molimo, naše prošnje pri Bogu podpirajo, in nam oznanijo uslišanje; ako kako dobro delo storimo, spet ta dobra dela pred Očeta v nebesih pokladaja, ter nam njegov mir in blagoslov donajašo. Saj prav tako je angelj pobožnemu Tobiju govoril rekoč: *Kadar si s solzami môtil in mrtve pokopaval, svoje kosilo opuščal in mrtve po dnevu v svoji hiši prikrival, po noči pa pokopaval, sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nosil. . . . In zdaj je mene Gospod poslal, da bi tebe ozdravil in Saro, ženo tvojega sina, hudiča rešil.* (Tob. 12, 12.) Angelji varuhi so naši zvesti tovariši, naši ljubeznjivi prijatelji, ki so po besedah sv. Avguština ob vsaki uri in na vsakem kraji pri nas, ter oskrbé naše potrebe. In sv. Lavrencij Justinijan pravi: *Ti zvesti tovariši nas povsod varujejo, naj že čujemo ali spimo, naj stojimo ali gremo, naj počivamo ali delamo, vedno so poskrbni za našo srečo.*

Angelji varuhi pa niso samo tem zvesti tovariši in ljubeznjivi prijatelji, ki jih ubogajo in za njimi hodijo, temuč oni tudi za onimi hité, ki pred njimi beže in v grešnih navadah živé. Oni te zgubljene ovčice vedno opominjajo in svaré, zdaj po njih vesti, ki jih tolikanj teži, kakor bi jim kamen pri srcu ležal, zdaj po kakem lepem zgledu, ki jih tolikanj presune, da jim solze v oči priigrajo, zdaj po kaki nesreči, ki jih vse pretrese, zdaj po kakem prijatelju, ki jim poln ljubezni na srce govori, zdaj po kakih lepih bukvah, ki jim v roke pridejo, zdaj po kaki pridigi, h kateri so po njih napeljevanji prišli. Oj kdo je v stanu naštetu vse te lepe prilóžnosti, ob katerih angelji varuhi svoje grešne varovance iz grešnega spanja budé in na pravo pot pokore in poboljšanja vabijo in kličejo. Zraven tega so pa tudi naši besedniki in priprošniki pri Bogu. Oj koliko bi jih že v peklenškem breznu gorelo, ko bi jim ne bili angelji varuhi odloga sprosili! Angelji varuhi so podobni tistemu vrtnarju, o katerem nam Jezus pové, da mu je njegov gospod ukazal drevo posekati, ker že dolgo časa nič sadu ne obrodi. Hlapec pa zanj prosi rekoč: „Gospod! pusti ga še eno leto rasti, jaz ga hočem lepo okopavati, mu pridno prilivati, morda bo vendar kaj sadu obrodilo!“ Ravno tako tudi angelji varuhi svojim varovancem odloga prosijo rekoč: „Gospod! nikar tega mojega nerodovitnega varovanca izmed živih ne poberi, vsaj še eno leto mi ga pusti, ter ga hočem prav skrbno učiti, prositi, svariti, mečiti, morebiti vendar spregleda in sad vredne pokore prinese, da ti vsaj spokornika nazaj pripeljem, ker ti nedolžnega, kakoršnega si mi izročil, nič več ne morem nazaj pripeljati.“

Ce nam pa angelji varuhi v vseh okoliščinah našega življenja na strani stojé, kaj pravite, ali nas bodo pa tistikrat zapustili, kadar njih pomoči in varstva najbolj potrebujemo? to je ob tisti grenki uri, kadar človeka vse zapušča, skušnjave pa če dalje hujše prihajajo, kadar smrt na vrata trka in stoji pred bolnikom z ostro koso? Če umirajočega tudi vse zapusti, angelj varuh mu vendar le na strani stoji, in si po besedah sv. Bernarda posebno prizadeva, da tega ne zgubi. katerega je toliko let tako skrbno varoval in ohranil. Angelj varuh ga potrjuje v veri, podpira v zaupanji, unema v ljubezni, pokrepuje v potrpežljivosti, tolaži v smrtnih težavah, opominja k stankovitnosti, in ga varuje pred nadlegovanjem preklenskega sovražnika. In kadar se duša od telesa odloči, jo angelj varuh k sodnemu stolu Jezusa Kristusa spremi, ter zanjo milostljive sodbe sprosi. Toraj moli duhoven pri umirajočih: *Pridite nasproti angelji Gospodovi, sprejmite njegovo dušo, ter nesite jo pred obličje Najvišega. Kristus, ki te je poklical, naj te sprejme in angelji naj te peljejo v Abrahamovo naročje.* Tudi trpečim dušam v vicah so angelji božji ljubezni polni tolažniki, po dostanem očiščenju pa jim veselo oznanilo rešenja prinesó, ter jih peljejo kakor svoje soprebivalce v deželo večnega mirú in pokoja.

II.

Ako mi vse te dobrote, ki jih od angeljev varuhov prejemamo, le nekoliko prevdarimo, kdo izmed nas bi bil tako zakrknenga in otrpnenga srca, da bi poln hvaležnosti z mladim Tobijem ne vprašal: „Kaj hočemo tem svojim zvestim tovarišem, tem svojim ljubeznjivim dobrotnikom dati, s čim jim vse to povrniti?“ Na to vprašanje nam sv. pismo odgovori rekoč: *Glej na svojega angelja, poslušaj njegov glas, nikar ga ne zaničuj.*

Glejte, o kristijani, na svoje angelje varuhe, ter imejte njih lepe zglede pred svojimi očmi, da voljo božjo tako natanko dopolnite, kakor jo dopolnujejo vaši angelji varuhi. Glejte na svoje angelje varuhe, da tudi vi tako za časno in večno srečo svojih bratov in sester skrbite, kakor oni za vašo skrbé. Krščanski oče! bodi posnemalec svojega angelja varuha, da tudi ti za svojim sinom hodiš in gledaš, po kakošnih potih hodi, v kakošne družčine zahaja, da ga tudi ti od razuzdanosti, vasovanja, ponočevanja, pijančevanja in zapravljanja odvrtačuješ in k treznemu, poštenemu, krščanskemu življenju napeljuješ. Krščanska mati! bodi tudi ti angelj varuh svoji neprevidni lahkomisljeni hčeri, glej, v grozno veliki nevarnosti je, še eno samo stopinjico naj stori, in pot k gnusnim pregreham ji je na stežaj odprta. Glej,

nekaka ponočna vrana okrog hiše leta in se je že tako privadila, da celo v hišo zahaja, če boš sladko in brez skrbi spala in če se ti bo tožilo po noči vstajati ter tisto škodljivo vrano od hiše odganjati, bo tvoji hčeri najljubše, kar ima, vzela, tebi pa veliko britkih solz zapustila. Gospodarji in gospodinje! posnemajte tudi vi svoje skrbne angelje varuhe, da tudi vi za svojimi posli hodite in gledate, pa ne samo zato, da vam pridno delajo, temuč veliko več, da po volji božji ravnajo in krščansko živé. Sleherni izmed nas lahko svojega angelja varuha posnema, če svoje prijatelje in tovariše od hudega odvráčuje in k dobremu napeljuje; in če tako dela, angeljsko službo opravlja, tedaj angeljem varuhom pomaga in streže, toraj za tiste službe povráčuje, ki jih je od njih prejel in jih še znanprej pričakovati smé.

Ako bomo angelje varuhe skrbno posnemali, pridno nanje gledali, bomo gotovo tudi njih glas poslušali, kar nam tudi sv. pismo veli: *Glej nanj in poslušaj njegov glas*, to je, bodi njegovemu navdajanju pokoren, in nikar njegovega opominjevanja in svarjenja v nemar ne puščaj. Gorjé nam, če ne bomo poslušali glasú angeljev varuhov, ki nas tolikokrat po naši lastni vesti opominjajo, ali nam kakega prijatelja pripeljejo, ki nas tolikanj pristréno prosi in ljubeznjivo svari, ker potem takem bomo na kriva pota zašli, in v strašne pregrehé zabredli, in tudi svojim angeljem varuhom veliko nečast storili, katerim smo vendar vse spoštovanje dolžni.

Spoštovali pa bomo svoje angelje varuhe, ako nič kaj tacega ne mislimo, ne želimo, ne govorimo in ne počnemo, kar bi jih žaliti utegnilo. Saj se še vpríčo kakega imenitnega človeka spodobno obnašamo, in nas nekaki strah spreleti in sramožljivost se nam že na obrazu bere, če nam kaka nespametna in nerodna uteče, ali pa če kaj napačnega storimo. Oj kolikanj bolj bi nas moral sveti strah spreleteti, in tolika sramota obiti, da bi ne vedeli, kam se dejati, vpríčo angeljev varuhov kaj tacega početi, kar se še vpríčo ljudi storiti sramujemo. Zatoraj ljubi kristijan! bodi čist v svojih mislih, ker znane so tvojemu angelju varuhu; bodi previden v svojih besedah, ker tvoj angelj varuh jih sliši; bodi pošten v svojem dejanju, ker tvoj angelj varuh ga vidi; boj se kaj tacega storiti, kar bi tvojemu angelju varuhu ušeč ne bilo; ker v tem pravo spoštovanje do angeljev varuhov obstoji. Spoštuj tedaj svojega angelja varuha, o mladeneč, in nikar ne steguj svoje roke po nespodobnih krajih, glej angelj varuh te zanjo drži. Spoštuj svojega angelja varuha, o deklica, in nikar z zapeljivcem ne čenčaj in nič nespodobnega ne privoli, glej, angelji varuhi med vama stojé. Spoštuj svojega angelja varuha, o zakonski

mož, in nikar od svoje žene nič pregrešnega ne tirjaj, glej, tvoj in njen angelj varuh ti spodobno zadržanje zapoveduje. Spoštuj svojega angelja varuha, o žena zakonska, ter bodi svojemu možu pokorna v vsih poštenih rečeh, glej, tvoj angelj varuh te ravno tako uči. Spoštujte svoje angelje varuhe, vi sinovi in hčere, hlapci in dekle, delavci in najemniki, ne stegujte svojih rok po ptujem blagu, in nobenemu škode in krivice ne delajte, ker angelji varuhi vas gledajo. Spoštujmo vsi svoje angelje varuhe s svetim, krščanskim življenjem in priporočujmo se jim pogostoma v svojih molitvah. O ljubi angelji varuhi! stojte nam vedno na strani, nikdar nas ne zapustite! Tolažite nas v britkostih našega življenja. V grešnem spanji ne dajte nam tako dolgo ne miru ne pokoja, da se zbudimo in vredno pokoro storimo. Takrat pa, kadar se bo naše duša od telesa ločila, pridite ji, vi angelji Gospodovi naproti, ter nesite jo pred obličje živega Boga, da bo z vami vred vekomaj prepevala: svet, svet, svet Gospod Bog Sabaot, Bog vojskinih trum. Amen.

† Jurij Vole.

2. Stariši in angelji njihovih otrok.

Hebr. 1, 14.

Vvod: Angelji varujejo sicer vse ljudi, a še posebno otročiče... Stariši! vi ste hvaležni človeku, kateri vašim otrokom kaj dobrega stori: ali na največje dobrotnike njihove, — angelje varuhe boste pa pozabili? Današnji dan je v prvi vrsti praznik otrok, a daje tudi resne opomine vsem starišem. Katere dolžnosti imajo stariši do angeljev svojih otrok?

Izpeljava. I. Stariši! opominjajte otroke, da naj časté svoje angelje in se jim priporočajo. Bog je sicer ukazal (Ps. 90, 11.) angeljem, da naj jih varujejo, ter jih jim je poslal v strežbo (Hebr. 1, 14.); vendar bodo angelji veliko raje in zvestejše skrbeli za svoje hvaležne častilce kakor za one, ki se ne zmenijo zanje. Kdo bo pa v srcu otročjem vnel ljubezen do angelja, če ne mati?! a) Učite, kako se je angelju priporočevati in zahvaljevati. Skrbite, da se res lepo opravi ta molitev zvečer in zjutraj. b) Govorite velikokrat z otroci o angeljih („Ne boj se, angeljček je pri tebi; — angeljček te je varoval; sramuj se, angelj te vidi“ itd.); pripovedujte lepe zgodbe. c) Obesite lepo podobico angelja varuha k otročji postelji...

II. Goreče častite in prosite tudi vi angelje svojih otrok! Vaš stan je težak, odgovornost velika; sami jih ne morete

obvarovati v vseh dušnih in telesnih nevarnostih. a) Kličite na pomoč angelje varuhe, ki jih imenuje sv. Gregor Čudežnik „odgojitelje“. Sv. Frančišek Sal. in P. Faber idr. so se pred pridigo priporočali angeljem poslušalcev: oče, mati! stori tudi ti tako, ko učiš otroke (I. Moz. 48, 16); b) posebno, če morajo biti daleč od vas (Tob. 5, 20.); c) ob volitvi stanu. (I. Moz. 24, 7.)

III. Učite se od angeljev prave odgoje. Če hočemo priti v družbo angeljev v nebesa, jih moramo, kolikor moč, posnemati. (Beda) Posnemajte jih zlasti v dveh rečeh: a) odgojujte otroke za Boga in za nebesa. Oče, mati! tudi tebi veljajo besede: *svojega angelja* (stariše) *bom poslal, kateri pojde pred teboj* (zgled otroku!) itd. b) Čujte nad njimi *po vsih potih* (Ps. 90, 11), v vseh okoliščinah pogledujte za njimi (Jud. 13, 20.) Ko so bili majhini, ste jih res *na rokah nosili*, (Ps. 90, 12.) skrbite še dalje zanje . . .

Konec. Ne pozabite, kaj pravi Jezus o angeljih vaših otrok: *zmeraj gledajo obličje nebeškega Očeta*. Oni vas bodo hvalili in zagovarjali, ali . . .

Pogled na slovstvo.

Sveti čudodelnik Anton Padovanski. Kratek popis življenja tega svetnika in navod njemu v čast opravljati pobožnost devetorkov. Z dovoljenjem visokočast. knezoškofijstva Ljubljanskega. Založil tretji red. 1886. Tisk J. Blaznikovih naslednikov v Ljubljani. 256 strani šestnajstirke.

Med našim bogoljubnim ljudstvom je že dokaj razširjena šestnedeljska pobožnost k sv. Alojziju, kajti zelo jo pospešujejo knjižice, nalašč v ta namen spisane. A še malo znana med Slovenci je nabožnost devetorkov v čast sv. čudodelniku Antonu Padovanskemu. Da se tudi ta devetdnevica, po toliko prejetih milostih potrjena ter drugej zelo priljubljena, vdomači pri nas, je Ljubljansko vodstvo tretjega reda sv. Frančiška izdalo imenovano knjižico. Gledé na cilj, kojega si stavi to najmlajše delo slovenskega cerkvenega slovstva, je tvarina prav dobro odbrana in lepo razvrstena. — Če vsebino nadrobneje pogledamo, najdemo v novi knjižici najprej opisano življenje sv. Antona Padovanskega in njegovo delovanje za čast božjo in blagor človeštva, pa razne čudeže in milosti, ki so se po smrti svetnikovi godili na njegovo priprošnjo. Dalje izvemo o začetku pobožnosti devetorkov v čast sv. Antonu in kako jo opravljati. Nato nam drugi ter glavni del knjige podaja razne pobožnosti in premišljevanja. Pred vsem dobimo natančen navod, kako opravljati devetdnevico in molitve za vsak torek posebej. Sledé druge pobožnosti, katerim je namen vzbujati in razširjati pobožnost do sv. Padovana, n. pr. litanije v čast sv. Antona, molitev za jako raznotere potrebe v človeškem življenji itd. Da se knjižica more rabiti tudi pri dopoludanski božji službi, so jej pridejane iz nekega slovenskega molitvenika vzete mašne molitve. Za sklep so natisnene duhovne ure v čast sv. Antonu Pad., namreč, zornice, hvalnice, štiri dnevne ure, večernice in kompletorij s himnami.

Gotovo bodo bogoljubne duše prav radostne segle po tej knjižici, katere vnanja oblika z lepo sliko sv. Antona vred je tudi hvale vredna. Dobiva se pri predstojništvu III. reda v Ljubljanskem samostanu in v „Katoliški Bukvarni“; v usnji s zlato obrezo po 90 kr., brez zlate obreze 80 kr., v platnu z zlato obrezo 75 kr., brez zlate obreze 70 kr.

A. Z.